

Šis dokuments ir tikai informatīvs, un tam nav juridiska spēka. Eiropas Savienības iestādes neatbild par tā saturu. Attiecīgo tiesību aktu un to preambulu autentiskās versijas ir publicētas Eiropas Savienības "Oficiālajā Vēstnesī" un ir pieejamas datubāzē "Eur-Lex". Šie oficiāli spēkā esošie dokumenti ir tieši pieejami, noklikšķinot uz šajā dokumentā iegultajām saitēm

► B **EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES DIREKTĪVA 2003/87/EK**
(2003. gada 13. oktobris),
ar kuru nosaka sistēmu siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas kvotu tirdzniecībai
► M9 Savienībā ◀ un groza Padomes Direktīvu 96/61/EK
(Dokuments attiecas uz EEZ)
(OV L 275, 25.10.2003., 32. lpp.)

Grozīta ar:

		Oficiālais Vēstnesis		
		Nr.	Lappuse	Datums
► M1	Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2004/101/EK (2004. gada 27. oktobris)	L 338	18	13.11.2004.
► M2	Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2008/101/EK (2008. gada 19. novembris)	L 8	3	13.1.2009.
► M3	Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 219/2009 (2009. gada 11. marts)	L 87	109	31.3.2009.
► M4	Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2009/29/EK (2009. gada 23. aprīlis)	L 140	63	5.6.2009.
► M5	Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmums Nr. 1359/2013/ES (2013. gada 17. decembris)	L 343	1	19.12.2013.
► M6	Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 421/2014 (2014. gada 16. aprīlis)	L 129	1	30.4.2014.
► M7	Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmums (ES) 2015/1814 (2015. gada 6. oktobris)	L 264	1	9.10.2015.
► M8	Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2017/2392 (2017. gada 13. decembris)	L 350	7	29.12.2017.
► M9	Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2018/410 (2018. gada 14. marts)	L 76	3	19.3.2018.
► M10	Komisijas Deleģētais lēmums (ES) 2020/1071 (2020. gada 18. maijs)	L 234	16	21.7.2020.
► M11	Komisijas Deleģētā regula (ES) 2021/1416 (2021. gada 17. jūnijs)	L 305	1	31.8.2021.

Grozīta ar:

► A1	Līgums par Horvātijas pievienošanu (2012)	L 112	21	24.4.2012.
-------------	---	-------	----	------------

Labota ar:

► C1	Kļūdu labojums, OV L 140, 14.5.2014., 177. lpp. (421/2014)
-------------	--

▼ BEIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES DIREKTĪVA
2003/87/EK

(2003. gada 13. oktobris),

ar kuru nosaka sistēmu siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas kvotu tirdzniecībai ► M9 Savienībā ◀ un groza Padomes Direktīvu 96/61/EK

(Dokuments attiecas uz EEZ)

▼ M2

I NODAĻA

VISPĀRĒJI NOTEIKUMI

▼ B*1. pants***Priekšmets**

Ar šo direktīvu izveido sistēmu siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas kvotu tirdzniecībai ► M9 Savienībā ◀ (turpmāk “► M9 ES ETS ◀”), lai veicinātu siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisiju samazināšanos rentablā un ekonomiski efektīvā veidā.

▼ M4

Tāpat šī direktīva paredz, ka vēl vairāk jāsamazina siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas, lai sekmētu emisiju samazināšanu tādā mērā, kā no zinātnes viedokļa ir vajadzīgs, lai novērstu bīstamas klimata pārmaiņas.

Šajā direktīvā ir paredzēti arī noteikumi, kuros paredzēts, kā novērtēt un īstenot stingrāku ► M9 Savienības ◀ mērķi par emisiju samazināšanu virs 20 %, un kurus piemēro pēc tam, kad ► M9 Savienība ◀ ir apstiprinājusi starptautisku vienošanos par klimata pārmaiņām, kuras īstenošanas rezultātā siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisiju samazinājums būtu lielāks par 9. pantā noteikto, kā to atspoguļo Eiropadomes 2007. gada marta sanāksmē pieņemtās 30 % saistības.

▼ B*2. pants***Darbības joma**

1. Šī direktīva attiecas uz emisijām no I pielikumā minētajām darbībām un II pielikumā minētajām siltumnīcas efektu izraisošajām gāzēm.

2. Šo direktīvu piemēro, neierobežojot prasības, kas izriet no Direktīvas 96/61/EK.

▼ M2

3. Šīs direktīvas piemērošanu Gibraltāra lidostai saprot kā tādu, kas neskar Spānijas Karalistes un Apvienotās Karalistes attiecīgās juridiskās nostājas attiecībā uz konfliktu par tās teritorijas suverenitāti, kurā atrodas šī lidosta.

▼ B*3. pants***Definīcijas**

Šajā direktīvā izmantotas šādas definīcijas:

a) “kvota” nozīmē atļauju emitēt vienu tonnu oglekļa dioksīda ekvivalenta noteiktā periodā, un tā ir derīga vienīgi šajā direktīvā izvirzītajiem mērķiem un pārskaitāma citiem saskaņā ar šīs direktīvas noteikumiem;

▼ M2

b) “emisijas” ir siltumnīcas efektu izraisošo gāzu izplūde atmosfērā no kādas iekārtas avotiem vai ar I pielikumā uzskaitītajām aviācijas darbībām saistītu gāzu izplūde no gaisakuģa, kas veic attiecīgās aviācijas darbības;

▼ M4

c) “siltumnīcas efektu izraisošās gāzes” ir II pielikumā minētās gāzes un citas atmosfēras gāzveida sastāvdaļas – gan dabiskas, gan antropogēnas –, kas absorbē un reemitē infrasarkanā starojumu;

▼ B

d) “siltumnīcas efektu izraisošās gāzes emisiju atļauja” nozīmē atļauju, kas piešķirta saskaņā ar 5 un 6. pantu;

e) “iekārta” nozīmē stacionāru tehniski vienību, kur veic vienu vai vairākas darbības, kas minētas I pielikumā, un citas tieši saistītas darbības, kurām ir tehniska saistība ar šajā objektā veicamajām darbībām un kuras var ietekmēt emisijas un piesārņojumu;

f) “operators” nozīmē jebkuru personu, kas ekspluatē vai kontrolē iekārtu, vai gadījumos, kad to paredz attiecīgās valsts tiesību akti, personu, kurai deleģētas ekonomiskas pilnvaras attiecībā uz iekārtas tehnisku funkcionēšanu;

g) “persona” ir jebkura fiziska vai juridiska persona;

▼ M9

h) “jauna iekārta” ir jebkura iekārta, kura veic vienu vai vairākas I pielikumā uzskaitītās darbības un kurai siltumnīcas efektu izraisošās gāzes emisiju atļauja pirmo reizi saņemta laikposmā no trīs mēnešiem, sākot no dienas, kurā iesniedzams 11. panta 1. punktā paredzētais saraksts, un beidzot ar trīs mēnešiem pirms dienas, kurā iesniedzams nākamais minētajā pantā paredzētais saraksts;

▼ B

i) “sabiedrība” ir viena vai vairākas personas un – saskaņā ar attiecīgās valsts tiesību aktiem vai praksi – asociācijas, organizācijas vai personu grupas;

j) “tonna oglekļa dioksīda ekvivalenta” ir viena metriskā tonna oglekļa dioksīda (CO₂) vai jebkuras citas II pielikumā minētās siltumnīcas efektu izraisošās gāzes daudzums ar ekvivalentu globālās sasilšanas potenciālu ;

▼ M1

- k) "I pielikuma Puse" ir Puse, kas minēta ANO Vispārējā konvencijā par klimata pārmaiņām (*UNFCCC*) pielikumā un kas ir ratificējusi Kioto Protokolu saskaņā ar Kioto Protokola 1. panta 7. punktu;
- l) "projekta aktivitāte" ir projekta aktivitāte, ko ir apstiprinājusi viena vai vairākas I pielikuma Puses saskaņā ar Kioto Protokola 6. vai 12. pantu un lēmumiem, kas pieņemti saskaņā ar *UNFCCC* vai Kioto Protokolu;
- m) "emisiju samazināšanas vienība" (ESV) ir vienība, ko piešķir saskaņā ar Kioto Protokola 6. pantu un lēmumiem, kas pieņemti saskaņā ar *UNFCCC* vai Kioto Protokolu;
- n) "sertificēta emisiju samazināšana" (SES) ir vienība, ko piešķir saskaņā ar Kioto Protokola 12. pantu un lēmumiem, kas pieņemti saskaņā ar *UNFCCC* vai Kioto Protokolu;

▼ M2

- o) "gaisakuģa operators" ir persona, kas ekspluatē gaisakuģi laikā, kad tas veic kādu I pielikumā uzskaitītu aviācijas darbību, vai arī, ja šīs personas identitāte nav zināma vai gaisakuģa īpašnieks to nav uzrādījis, – gaisakuģa īpašnieks;
- p) "komerciāls gaisa transporta operators" ir operators, kas par maksu sabiedrībai nodrošina regulārus vai neregulārus gaisa transporta pakalpojumus, veicot pasažieru, kravas vai pasta sūtījumu pārvadājumus;
- q) "administrējošā dalībvalsts" ir dalībvalsts, kas atbild par ► M9 ES ETS ◀ piemērošanu gaisakuģu operatoram saskaņā ar 18.a pantu;
- r) "par aviācijas emisijām uzskatāmās emisijas" ir emisijas no visiem lidojumiem, kuri ietilpst I pielikumā uzskaitītajās aviācijas darbībās un kuri sākas kādas dalībvalsts teritorijā esošā lidlaukā, kā arī tādi, kas ierodas tādā lidlaukā no kādas trešās valsts;
- s) "aviācijas vēsturiskās emisijas" ir 2004., 2005. un 2006. kalendārā gada vidējais emisiju apjoms, kuras gaisakuģi ir radījuši, veicot I pielikumā uzskaitītās aviācijas darbības;

▼ M4

- t) "sadedzināšana" ir kurināmā oksidēšana neatkarīgi no tā, kā tiek izmantota šajā procesā ražotā siltumenerģija, elektroenerģija vai mehāniskā enerģija, un citas tieši saistītas darbības, tostarp dūmgāzu atfūršana;
- u) "elektroenerģijas ražošanas iekārta" ir iekārta, kurā 2005. gada janvārī vai pēc tam ražota elektroenerģija pārdošanai trešām personām un kurā no I pielikumā uzskaitītajām darbībām tiek veikta vienīgi "kurināmā sadedzināšana".

▼ **M2**

II NODAĻA

AVIĀCIJA

*3.a pants***Darbības joma**

Šī nodaļa attiecas uz kvotu sadali un piešķiršanu I pielikumā uzskaitītajām aviācijas darbībām.

*3.b pants***Aviācijas darbības**

Komisija līdz 2009. gada 2. augustam saskaņā ar ► **M9** pārbaudes procedūru, kas minēta 22.a panta 2. punktā ◀, izstrādā pamatnostādnes, lai sīki interpretētu I pielikumā uzskaitītās aviācijas darbības.

*3.c pants***Kopējais kvotu daudzums aviācijai**

1. Laikposmam no 2012. gada 1. janvāra līdz 2012. gada 31. decembrim kopējais gaisakuģu operatoriem sadalāmo emisiju kvotu daudzums atbilst 97 % aviācijas vēsturisko emisiju.

2. Laikposmam, kas minēts ► **M9** 13. pantā ◀, sākot no 2013. gada 1. janvāra un, ja pēc 30. panta 4. punktā minētās pārskatīšanas neizdara nekādus grozījumus, – katrā nākamajā laikposmā kopējais gaisakuģu operatoriem sadalāmo emisiju kvotu daudzums atbilst 95 % aviācijas vēsturisko emisiju, reizinot ar laikposma gadu skaitu.

Šo procentuālo apjomu var pārskatīt, kad veic šīs direktīvas vispārējo pārskatīšanu.

3. Komisija pārskata kopējo gaisakuģu operatoriem sadalāmo emisiju kvotu daudzumu saskaņā ar 30. panta 4. punktu.

▼ **M8**

3.a Jebkāda kvotu sadale saistībā ar aviācijas darbībām uz lidlaukiem, kas atrodas valstīs ārpus Eiropas Ekonomikas zonas ("EEZ"), un no tiem pēc 2023. gada 31. decembra tiek pārskatīta, kā minēts 28.b pantā.

▼ **M2**

4. Komisija līdz 2009. gada 2. augustam pieņem lēmumu par aviācijas vēsturiskajām emisijām, pamatojoties uz labākajiem pieejamiem datiem, tostarp aprēķiniem, kuru pamatā ir esošā informācija par satiksmi. Minēto lēmumu izskata 23. panta 1. punktā minētā komiteja.

*3.d pants***Kvotu sadale aviācijai, izmantojot izsoles**

1. Šīs direktīvas 3.c panta 1. punktā minētajā laikposmā izsola 15 % kvotu.

▼ **M8**

2. No 2013. gada 1. janvāra izsola 15 % kvotu. Komisija veic pētījumu par to, vai saistībā ar ES ETS emisijas kvotu tirdzniecības sistēmu un Starptautiskajā Civilās aviācijas organizācijā (“ICAO”) izstrādāto globālo tirgus pasākumu aviācijas nozare spēj CO₂ izmaksas novirzīt uz saviem klientiem. Minētajā izpētē izvērtē, vai aviācijas nozare salīdzinājumā ar rūpniecības nozari un elektroenerģijas sektoru spēj cenās iekļaut nepieciešamo emisijas vienību izmaksas, nolūkā nākt klajā ar priekšlikumu palielināt izolīšanas procentuālo daļu saskaņā ar 28.b panta 2. punktā minēto pārskatīšanu, ņemot vērā analīzi par izmaksu iekļaušanu cenās un apsverot iespēju to saskaņot ar citām nozarēm un atbilstīgi konkurencei, kas pastāv starp dažādiem transporta veidiem.

▼ **M9**

3. Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 23. pantu, lai šo direktīvu papildinātu attiecībā uz detalizētu kārtību tam, kā dalībvalstis izsola aviācijas kvotas saskaņā ar šā panta 1. un 2. punktu vai 3.f panta 8. punktu. To kvotu skaits, kuras katra dalībvalsts katrā laikposmā paredz izsolīt, ir proporcionāls attiecīgās dalībvalsts daļai kopējā aviācijas emisiju daudzumā, kas pieļaujams visām dalībvalstīm atskaites gadā, par ko ziņots, ievērojot 14. panta 3. punktu, un kas pārbaudīts, ievērojot 15. pantu. Šīs direktīvas 3.c panta 1. punktā minētajam laikposmam atskaites gads ir 2010. gads, un katram turpmākajam 3.c pantā minētajam laikposmam atskaites gads ir kalendārais gads, kas beidzas 24 mēnešus pirms tā laikposma sākuma, uz kuru attiecas izsole. Ar deleģētajiem aktiem nodrošina 10. panta 4. punkta pirmajā daļā izklāstīto principu ievērošanu.

▼ **M8**

4. Visi kvotu izsolēs gūtie ieņēmumi būtu jāizmanto, lai risinātu ar klimata pārmaiņām saistītās problēmas Savienībā un trešās valstīs, *inter alia*, lai samazinātu siltumnīcefekta gāzu emisijas, pielāgotos klimata pārmaiņu sekām Savienībā un trešās valstīs, jo īpaši jaunattīstības valstīs, lai finansētu pētniecību un izstrādi mazināšanas un pielāgošanās jomā, tostarp jo īpaši aeronautikas un gaisa transporta jomā, lai samazinātu emisijas, izmantojot mazemisiju transportu, un lai segtu ES ETS administrēšanas izdevumus. Minētie ieņēmumi būtu jāizmanto arī, lai finansētu kopīgus projektus, kuru mērķis ir mazināt aviācijas nozares radītās siltumnīcefekta gāzu emisijas, piemēram, jaunas paaudzes gaisa satiksmes pārvaldības sistēmas *SESAR* kopējo iniciatīvu un kopīgu tehnoloģiju ierosmi *Clean Sky*, kā arī jebkādas ierosmes, pateicoties kurām var plaši izmantot GNSS satelītu navigācijas vajadzībām un sadarbības risinājumiem visās dalībvalstīs, jo īpaši projektus, ar ko uzlabo aeronavigācijas infrastruktūru, aeronavigācijas pakalpojumu sniegšanu un gaisa telpas izmantošanu. Ieņēmumus no izsolēm var arī izmantot, lai finansētu iemaksas Pasaules Energoefektivitātes un atjaunojamo energoresursu fondā un pasākumus ar mērķi novērst atmežošanu. Dalībvalstis, kuras minētos ieņēmumus izmanto, lai līdzfinansētu pētniecību un inovāciju, īpašu uzmanību pievērš programmām vai ierosmēm saskaņā ar Devīto pētniecības pamatprogrammu (“FP9”). Lai varētu izpildīt Savienības saistības, būtiska nozīme ir pārredzamībai attiecībā uz to, kā tiek izmantoti ieņēmumi, kas gūti saskaņā ar šo direktīvu rīkotās kvotu izsolēs.

▼ M8

Dalībvalstis informē Komisiju par pasākumiem, kas veikti, ievērojot šā punkta pirmo daļu.

▼ M2

5. Informācija, kas saskaņā ar šo direktīvu sniegta Komisijai, neatbrīvo dalībvalstis no Līguma 88. panta 3. punktā noteiktā paziņošanas pienākuma.

*3.e pants***Kvotu sadale un piešķiršana gaisakuģu operatoriem**

1. Katrā 3.c pantā minētajā laikposmā ikviens gaisakuģa operators var pieteikties uz to kvotu sadali, kuras sadala bez maksas. Pieteikties var, administrējošās dalībvalsts kompetentajai iestādei darot zināmus pārbaudītus datus par I pielikumā uzskaitīto aviācijas darbību tonnkilometriem, kuras attiecīgais gaisakuģa operators veicis pārraudzības gadā. Šajā pantā pārraudzības gads ir kalendārais gads, kas beidzas 24 mēnešus pirms tā laikposma sākuma, uz ko pieteikums attiecas saskaņā ar IV un V pielikumu, vai – saistībā ar 3.c panta 1. punktā minēto laikposmu – 2010. gads. Pieteikumu iesniedz vismaz 21 mēnesi pirms tā laikposma sākuma, uz ko tas attiecas, vai – saistībā ar 3.c panta 1. punktā minēto laikposmu – līdz 2011. gada 31. martam.

2. Vismaz 18 mēnešus pirms tā laikposma sākuma, uz ko attiecas pieteikums, vai – saistībā ar 3.c panta 1. punktā minēto laikposmu – līdz 2011. gada 30. jūnijam dalībvalstis Komisijai iesniedz saskaņā ar 1. punktu saņemtos pieteikumus.

3. Vismaz 15 mēnešus pirms katra 3.c panta 2. punktā minētā laikposma sākuma vai – saistībā ar 3.c panta 1. punktā minēto laikposmu – līdz 2011. gada 30. septembrim Komisija aprēķina un pieņem lēmumu, kurā nosaka:

- a) kopējo kvotu daudzumu, kas attiecīgā laikposmā ir sadalāms saskaņā ar 3.c pantu;
- b) to kvotu skaitu, kas saskaņā ar 3.d pantu jāizsola attiecīgā laikposmā;
- c) to kvotu skaitu, kas attiecīgā laikposmā saskaņā ar 3.f panta 1. punktu ir īpašajā rezervē gaisakuģu operatoriem;
- d) to kvotu skaitu, kas attiecīgā laikposmā ir sadalāms bez maksas, no kopējā kvotu daudzuma, par ko pieņemts lēmums saskaņā ar a) apakšpunktu, atņemot b) un c) apakšpunktā minēto kvotu skaitu; un
- e) līmeņatzīmi, kas jāizmanto, sadalot bezmaksas kvotas tādiem gaisakuģu operatoriem, kas iesnieguši Komisijai pieteikumus saskaņā ar 2. punktu.

Šā punkta e) apakšpunktā minēto līmeņatzīmi, kas izteikta kā kvotas uz tonnkilometru, aprēķina, d) apakšpunktā minēto kvotu skaitu dalot ar to tonnkilometru summu, kura ir iekļauta pieteikumos, kas iesniegti Komisijai saskaņā ar 2. punktu.

▼ **M2**

4. Trijos mēnešos no dienas, kad Komisija ir pieņēmusi lēmumu saskaņā ar 3. punktu, katra administrējošā dalībvalsts aprēķina un publicē:

- a) sadalīto kvotu kopskaitu par attiecīgo laikposmu katram gaisakuģa operatoram, kas saskaņā ar 2. punktu iesniedzis pieteikumu Komisijai – ko aprēķina, pieteikumā minēto tonnkilometru skaitu reizinot ar līmeņatzīmi, kas minēta 3. punkta e) apakšpunktā; un
- b) katram gaisakuģa operatoram sadalīto kvotu skaitu par katru gadu – ko nosaka, viņam attiecīgā laikposmā sadalīto kvotu kopskaitu, kas aprēķināts saskaņā ar a) apakšpunktu, dalot ar gadu skaitu laikā, kad gaisakuģa operators ir veicis I pielikumā uzskaitītās aviācijas darbības.

5. Līdz 2012. gada 28. februārim un līdz katra nākamā gada 28. februārim administrējošās dalībvalsts kompetentā iestāde katram gaisakuģa operatoram piešķir kvotu skaitu, kas viņam attiecīgā gadā ir sadalītas saskaņā ar šo pantu vai 3.f pantu.

3.f pants

Īpaša rezerve dažiem gaisakuģu operatoriem

1. Katrā no 3.c panta 2. punktā minētajiem laikposmiem 3 % no sadalāmo kvotu kopējā daudzuma atliek īpašā rezervē gaisakuģu operatoriem:

- a) kuri sāk veikt I pielikumā uzskaitītās aviācijas darbības pēc pārraudzības gada, par ko ir iesniegti tonnkilometru dati saskaņā ar 3.e panta 1. punktu attiecībā uz 3.c panta 2. punktā minēto laikposmu; vai
- b) kuru tonnkilometru dati gadā palielinās vidēji vairāk nekā par 18 % laikposmā no pārraudzības gada, par ko ir iesniegti tonnkilometru dati saskaņā ar 3.e panta 1. punktu attiecībā uz 3.c panta 2. punktā minēto laikposmu, līdz šā laikposma otram kalendārajam gadam;

un kuru darbības saskaņā ar a) apakšpunktu vai papildu darbības saskaņā ar b) apakšpunktu pilnīgi vai daļēji neturpina cita gaisakuģa operatora iepriekš veiktas aviācijas darbības.

2. Gaisakuģa operators, kas atbilst 1. punkta prasībām, var pieteikties uz bezmaksas kvotu sadali no īpašās rezerves, iesniedzot pieteikumu administrējošās dalībvalsts kompetentajai iestādei. Pieteikumu iesniedz līdz 3.c panta 2. punktā paredzētā laikposma trešā gada 30. jūnijam, uz ko tas attiecas.

Gaisakuģa operatoram saskaņā ar 1. punkta b) apakšpunktu nedrīkst piešķirt vairāk par 1 000 000 kvotām.

▼ M2

3. Pieteikumā saskaņā ar 2. punktu:
- a) atbilstīgi IV un V pielikumam iekļauj pārbaudītus datus par I pielikumā uzskaitīto aviācijas darbību tonnkilometriem, kuras gaisakuģa operators veic 3.c panta 2. punktā minētā laikposma otrajā kalendārajā gadā, uz ko attiecas pieteikums;
  - b) sniedz pierādījumus, ka saskaņā ar 1. punktu ir ievēroti atbilstības kritēriji; un
  - c) gadījumā, ja uz gaisakuģa operatoru attiecas 1. punkta b) apakšpunkts, norāda:
    - i) procentuālo pieaugumu tonnkilometru izteiksmē, kurus ir veicis attiecīgais gaisakuģa operators no pārraudzības gada, par ko iesniegti tonnkilometru dati saskaņā ar 3.e panta 1. punktu attiecībā uz 3.c panta 2. punktā minēto laikposmu, līdz šā laikposma otram kalendārajam gadam;
    - ii) absolūto pieaugumu tonnkilometru izteiksmē, kurus ir veicis attiecīgais gaisakuģa operators no pārraudzības gada, par ko iesniegti tonnkilometru dati saskaņā ar 3.e panta 1. punktu attiecībā uz 3.c panta 2. punktā minēto laikposmu, līdz šā laikposma otram kalendārajam gadam; un
    - iii) absolūto pieaugumu tonnkilometru izteiksmē, kurus ir veicis attiecīgais gaisakuģa operators no pārraudzības gada, par ko iesniegti tonnkilometru dati saskaņā ar 3.e panta 1. punktu attiecībā uz 3.c panta 2. punktā minēto laikposmu, līdz šā laikposma otram kalendārajam gadam, – par kādu ir pārsniegts 1. punkta b) apakšpunktā norādītais procentuālais apjoms.
4. Ne vēlāk kā sešus mēnešus pēc pieteikuma iesniegšanas termiņa beigām saskaņā ar 2. punktu dalībvalstis iesniedz Komisijai saskaņā ar minēto punktu saņemtos pieteikumus.
5. Ne vēlāk kā 12 mēnešus pēc pieteikuma iesniegšanas termiņa saskaņā ar 2. punktu Komisija pieņem lēmumu par līmeņatzīmi, kas jāizmanto, lai sadalītu bezmaksas kvotas tiem gaisakuģu operatoriem, kuru pieteikumi ir iesniegti Komisijai saskaņā ar 4. punktu.
- Ievērojot 6. punktu, līmeņatzīmi aprēķina, īpašajā rezervē esošo kvotu skaitu dalot ar šādu divu skaitļu summu:
- a) tie tonnkilometru dati par 1. punkta a) apakšpunktā minētajiem gaisakuģu operatoriem, kuri iekļauti pieteikumos, kas iesniegti Komisijai saskaņā ar 3. punkta a) apakšpunktu un 4. punktu; un
  - b) absolūtais pieaugums tonnkilometru izteiksmē, kas ir lielāks par 1. punkta b) apakšpunktā minēto procentuālo apjomu gaisakuģu operatoriem, uz kuriem attiecas 1. punkta b) apakšpunkts, un kas ir minēts pieteikumos, kuri iesniegti Komisijai saskaņā ar 3. punkta c) apakšpunkta iii) punktu un 4. punktu.
6. Šā panta 5. punktā minētā līmeņatzīme neļauj gadā sadalīt tādu kvotu daudzumu par tonnkilometru, kurš pārsniedz kvotu daudzumu, ko gaisakuģu operatoriem gadā sadala par tonnkilometru saskaņā ar 3.e panta 4. punktu.

▼ **M2**

7. Trīs mēnešos no dienas, kad Komisija ir pieņēmusi lēmumu saskaņā ar 5. punktu, katra administrējošā dalībvalsts aprēķina un publicē:

a) no īpašās rezerves sadalītās kvotas katram gaisakuģa operatoram, kas saskaņā ar 4. punktu iesniedzis pieteikumu Komisijai. Šo sadalījumu aprēķina, 5. punktā minēto līmeņatzīmi reizinot šādi:

i) ja uz gaisakuģa operatoru attiecas 1. punkta a) apakšpunkts, reizina ar Komisijai saskaņā ar 3. punkta a) apakšpunktu un 4. punktu iesniegtajā pieteikumā uzrādīto tonnkilometru skaitu;

ii) ja uz gaisakuģa operatoru attiecas 1. punkta b) apakšpunkts, reizina ar absolūto pieaugumu tonnkilometru izteiksmē, kas ir lielāks par 1. punkta b) apakšpunktā minēto procentuālo apjomu un kas ir minēts pieteikumā, kurš iesniegts Komisijai saskaņā ar 3. punkta c) apakšpunkta iii) punktu un 4. punktu; un

b) katra gada kvotu sadali katram gaisakuģa operatoram, ko nosaka, viņam saskaņā ar a) apakšpunktu sadalītās kvotas dalot ar 3.c panta 2. punktā minēto visu to kalendāro gadu skaitu laikposmā, uz ko attiecas kvotu sadale.

8. Dalībvalstis izsola visas nesadalītās īpašās rezerves kvotas.

▼ **M9**

_____

▼ **M2**

3.g pants

Pārraudzības un ziņošanas plāni

Administrējošā dalībvalsts nodrošina, ka visi gaisakuģu operatori iesniedz attiecīgās dalībvalsts kompetentajai iestādei pārraudzības plānu, kurā izklāstīti pasākumi, lai pārraudzītu un ziņotu par emisijām un tonnkilometru datiem saskaņā ar 3.e pantu tā piemērošanas nolūkos, kā arī to, ka kompetentā iestāde tādus plānus apstiprina saskaņā ar ► **M4** 14. pantā minētajiem ► **M9** aktiem ◀ ◀.

III NODAĻA

STACIONĀRAS IEKĀRTAS

3.h pants

Darbības joma

Šo nodaļu piemēro siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisiju atļaujām, kā arī kvotu sadalei un piešķiršanai par I pielikumā uzskaitītajām darbībām, kas nav aviācijas darbības.

▼ **M4***4. pants***Siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas atļaujas**

Dalībvalstis nodrošina, ka no 2005. gada 1. janvāra neviena iekārta neveic I pielikumā minētās darbības, kuru rezultātā rodas attiecīgā emisija, ja vien operatoram nav saskaņā ar 5. un 6. pantu kompetentas iestādes izsniegtas atļaujas vai arī iekārta ir izslēgta no ► **M9** ES ETS ◀ saskaņā ar 27. pantu. Šo noteikumu attiecinā arī uz iekārtām, kas iekļautas saskaņā ar 24. pantu.

▼ **B***5. pants***Pieteikums siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas atļaujas saņemšanai**

Pieteikumā siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas atļaujas saņemšanai no kompetentās iestādes ir jāiekļauj šādi apraksti:

- a) iekārta un tās darbība, norādot izmantoto tehnoloģiju;
- b) izejmateriāli un palīgmateriāli, kuru izmantošana var radīt I pielikumā minēto gāzu emisiju;
- c) I pielikumā minēto gāzu emisijas avoti no iekārtas; un

▼ **M4**

- d) plānotie pasākumi, lai veiktu emisijas monitoringu un ziņotu par to saskaņā ar 14. pantā minētajiem ► **M9** aktiem ◀.

▼ **B**

Pieteikumā ir jāiekļauj arī netehnisks pirmajā daļā minēto ziņu apkopojums.

*6. pants***Siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas atļauju nosacījumi un saturs**

1. Kompetentā iestāde piešķir siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas atļauju, kas dod pilnvaru emitēt siltumnīcas efektu izraisošās gāzes no visas iekārtas vai tās daļas, ja minētā iestāde ir pārliecināta, ka operators spēj veikt emisijas monitoringu un par to ziņot.

Siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas atļaujas var attiekties uz vienu vai vairākām iekārtām tajā pašā objektā, kuras darbina viens un tas pats operators.

▼ **M9**▼ **B**

2. Siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas atļaujās ir šāda informācija:

- a) operatora vārds vai nosaukums un adrese;
- b) iekārtas darbības un emisiju apraksts;

▼ **M4**

- c) monitoringa plāns, kas atbilst prasībām saskaņā ar 14. pantā minētajiem ► **M9** aktiem ◀. Dalībvalstis var atļaut operatoriem atjaunot monitoringa plānus, negrozot atļauju. Operatori jebkuru atjaunoto monitoringa plānu iesniedz apstiprināšanai kompetentajā iestādē;

▼ **B**

- d) prasības attiecībā uz ziņošanu; un

▼ **M2**

- e) saistības četros mēnešos pēc gada beigām nodot kvotas, kas nav saskaņā ar II nodaļu piešķirtās kvotas un kas ir līdzvērtīgas iekārtas kopējai emisijai attiecīgā kalendārā gada laikā, kuras pārbaudītas saskaņā ar 15. pantu.

▼ **M4***7. pants***Pārmaiņas attiecībā uz iekārtām**

Operators informē kompetento iestādi par visām plānotajām pārmaiņām attiecībā uz iekārtas būtību, darbību, paplašināšanu vai būtisku jaudas samazināšanu, sakarā ar ko var būt vajadzība atjaunināt siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas atļauju. Attiecīgā gadījumā kompetentā iestāde atjaunina atļauju. Ja mainās iekārtas operatora identitāte, kompetentā iestāde atjaunina atļauju, iekļaujot tajā jaunā operatora vārdu vai nosaukumu un adresi.

▼ **M9***8. pants***Saskaņošana ar Direktīvu 2010/75/ES**

Dalībvalstis veic nepieciešamos pasākumus, lai nodrošinātu, ka, ja ar iekārtām veic Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2010/75/ES ⁽¹⁾ I pielikumā iekļautās darbības, siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisiju atļauju piešķiršanas nosacījumi un procedūra tiek saskaņota ar Direktīvā 2010/75/ES paredzētās atļaujas piešķiršanas nosacījumiem un procedūru. Šīs direktīvas 5., 6. un 7. pantā noteiktās prasības var iekļaut Direktīvā 2010/75/ES paredzētajās procedūrās.

▼ **M4***9. pants***► **M9** Savienības ◀ kvotu kopapjoms**

Ik gadus piešķirto ► **M9** Savienības ◀ kvotu kopapjoms, sākot ar 2013. gadu, lineāri samazinās, par aprēķina atskaites punktu ņemot 2008.–2012. gada perioda vidu. Apjomu samazina, piemērojot lineāru koeficientu 1,74 %, salīdzinot ar to gada vidējo kvotu kopapjomu, kuras dalībvalstis piešķirušas saskaņā ar Komisijas lēmumiem par emisiju kvotu valsts sadales plāniem laikposmā no 2008. gada līdz 2012. gadam. ► **A1** Horvātijas pievienošanās rezultātā ► **M9** Savienības ◀ kvotu kopapjomu palielina tikai par kvotu apjomu, ko Horvātija izsola saskaņā ar 10. panta 1. punktu. ◀

▼ **M9**

No 2021. gada lineārais koeficients ir 2,2 %.

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2010/75/ES (2010. gada 24. novembris) par rūpnieciskajām emisijām (piesārņojuma integrēta novēršana un kontrole) (OV L 334, 17.12.2010., 17. lpp.).

▼ **M4***9.a pants*► **M9** Savienības ◀ kvotu apjoma korekcija

1. Kas attiecas uz iekārtām, kuras laikposmā no 2008. gada līdz 2012. gadam saskaņā ar 24. panta 1. punktu bija iekļautas ► **M9** ES ETS ◀, no 2013. gada 1. janvāra tām piešķiramo kvotu apjomu koriģē tā, lai tas atspoguļotu to vidējo apjomu gadā, kurš šīm iekārtām bija piešķirts periodā, kad notika šo iekārtu iekļaušana ► **M9** ES ETS ◀, un kurš turklāt koriģēts ar 9. pantā minēto lineāro koeficientu.

2. Kas attiecas uz iekārtām, kuras veic I pielikumā minētās darbības un kuras ► **M9** ES ETS ◀ iekļautas tikai no 2013. gada, dalībvalstis nodrošina, ka šādu iekārtu operatori attiecīgajai kompetentajai iestādei iesniedz pienācīgi pamatotus un neatkarīgi pārbaudītus datus par emisijām, lai šīs iekārtas varētu ņemt vērā, koriģējot ► **M9** Savienībai ◀ piešķiramo kvotu apjomu.

Visus šādus datus līdz 2010. gada 30. aprīlim iesniedz attiecīgajai kompetentajai iestādei saskaņā ar noteikumiem, kas pieņemti atbilstīgi 14. panta 1. punktam.

Ja iesniegtie dati ir pienācīgi pamatoti, kompetentā iestāde par to paziņo Komisijai līdz 2010. gada 30. jūnijam un piešķiramo kvotu apjomu, kas koriģēts ar 9. pantā minēto lineāro koeficientu, attiecīgi koriģē. Ja iekārtas emitē nevis CO₂, bet citas siltumnīcas efektu izraisošās gāzes, kompetentā iestāde var paziņot zemāku emisiju apjomu, ņemot vērā šo iekārtu emisiju samazināšanas potenciālu.

3. Komisija līdz 2010. gada 30. septembrim publicē 1. un 2. punktā minētos koriģētos apjomus.

4. Attiecībā uz iekārtām, kas izslēgtas no ► **M9** ES ETS ◀ saskaņā ar 27. pantu, ► **M9** Savienības ◀ kvotu kopapjoms, kas tiks piešķirts no 2013. gada 1. janvāra, ir jākoriģē, to samazinot tā, lai atspoguļotu šo iekārtu pārbaudīto emisiju gada vidējo apjomu laikposmā no 2008. gada līdz 2010. gadam, kas koriģēts ar 9. pantā minēto lineāro koeficientu.

*10. pants***Kvotu izsole**▼ **M9**

1. Sākot ar 2019. gadu, dalībvalstis izsola visas kvotas, kas nav piešķirtas bez maksas saskaņā ar šīs direktīvas 10.a un 10.c pantu un kas nav ieskaitītas tirgus stabilitātes rezervē, kura izveidota ar Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmumu (ES) 2015/1814 ⁽¹⁾ (“tirgus stabilitātes rezerve”), vai anulētas saskaņā ar šīs direktīvas 12. panta 4. punktu.

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmums (ES) 2015/1814 (2015. gada 6. oktobris) par Savienības siltumnīcefekta gāzu emisijas kvotu tirdzniecības sistēmas tirgus stabilitātes rezerves izveidi un darbību un ar ko groza Direktīvu 2003/87/EK (OV L 264, 9.10.2015., 1. lpp.).

▼ M9

Sākot ar 2021. gadu un neskarot iespējamu samazinājumu, ievērojot 10.a panta 5.a punktu, izsolāmā kvotu daļa ir 57 %.

2 % no kopējā kvotu daudzuma laikā no 2021. līdz 2030. gadam izsola, lai izveidotu fondu, kura mērķis ir uzlabot energoefektivitāti un modernizēt energosistēmas dažās dalībvalstīs, kā noteikts 10.d pantā (“modernizācijas fonds”).

Atlikušo kopējo kvotu daudzumu, ko izsola dalībvalstis, sadala saskaņā ar 2. punktu.

▼ M7

1.a Ja kvotu apjoms, kas dalībvalstīm jāizsola katra šīs direktīvas ►M9 13. pantā ◀ minētā perioda pēdējā gadā, par vairāk nekā 30 % pārsniedz to kvotu paredzamo vidējo apjomu, kas izsolāms nākamā perioda pirmajos divos gados pirms Lēmuma (ES) 2015/1814 1. panta 5. punkta piemērošanas, tad no perioda pēdējā gadā izsolāmo kvotu apjoma atskaita divas trešdaļas no starpības starp abiem apjomiem un to vienādās daļās pieskaita apjomiem, kas dalībvalstīm jāizsola nākamā perioda pirmajos divos gados.

▼ M4

2. Kopējo kvotu apjomu, ko izsolīs katra dalībvalsts, veido šādi komponenti:

a) ►M9 90 % ◀ no kopējā izsolāmā kvotu apjoma sadala starp dalībvalstīm tādās daļās, kas ir vienādas ar attiecīgās dalībvalsts pārbaudīto emisiju daļu vidējo rādītāju ►M9 ES ETS ◀ 2005. gadā vai vidējo rādītāju laikposmā no 2005. gada līdz 2007. gadam (atkarībā no tā, kura no vērtībām ir lielāka);

▼ M9

b) 10 % no kopējā izsolāmā kvotu daudzuma sadala starp dažām dalībvalstīm Savienības solidaritātes, izaugsmes un starpsavienojumu labad, tādējādi kvotu apjomu, ko šīs dalībvalstis izsola saskaņā ar a) apakšpunktu, palielinot par II.a pielikumā norādīto procentuālo daudzumu.

▼ M4

Attiecībā uz dalībvalstīm, kuras ►M9 ES ETS ◀ 2005. gadā nepiedalījās, a) apakšpunktā paredzēto daļu aprēķina, izmantojot šo valstu pārbaudītās emisijas ►M9 ES ETS ◀ 2007. gadā.

▼ M9

Ja vajadzīgs, b) apakšpunktā minētos procentuālos apjomus proporcionāli pielāgo, lai nodrošinātu, ka pārdalītais apjoms ir 10 %.

▼ M4

3. Dalībvalstis nosaka kvotu izsolēs iegūto ieņēmumu izmantojumu. Vismaz 50 % no ieņēmumiem, kas gūti, izsolot 2. punktā minētās kvotas, tostarp visiem ieņēmumiem no izsolēm, kuras minētas 2. punkta b) un c) apakšpunktā, vai no šo ieņēmumu finansiālās vērtības ekvivalenta izmanto vienam vai vairākiem šādiem mērķiem:

▼ **M4**

- a) siltumnīcas efektu izraisīšo gāzu emisiju samazināšana, tostarp iemaksas Pasaules energoefektivitātes un atjaunojamās enerģijas fondā un Pielāgošanas fondā, kura darbību aizsāka Poznaņas Konference par klimata pārmaiņām (*COP 14* un *COP/MOP 4*), pielāgošanās klimata pārmaiņu ietekmei, finansējums pētniecībai un attīstībai, kā arī demonstrācijas projektiem, lai samazinātu emisijas un pielāgotos klimata pārmaiņām, tostarp līdzdalība Eiropas Enerģotehnoloģiju stratēģiskā plāna un Eiropas Tehnoloģiju platformu iniciatīvās;

▼ **M9**

- b) atjaunojamās enerģijas attīstība, lai izpildītu Savienības saistības attiecībā uz atjaunojamo enerģiju, kā arī citu tādu tehnoloģiju attīstība, kuras veicina pāreju uz drošu un ilgtspējīgu mazoglekļa ekonomiku, un palīdzība izpildīt Savienības apņemšanos palielināt energoefektivitāti līdz līmenim, par kuru panākta vienošanās attiecīgajos leģislatīvajos aktos;

▼ **M4**

- c) pasākumi atmežošanas novēršanai, kā arī apmežošanas un mežu atjaunošanas palielināšanai jaunattīstības valstīs, kuras ratificējušas starptautisko vienošanos par klimata pārmaiņām, tehnoloģiju nodotšanai un veicinoši pasākumi, lai pielāgotos klimata pārmaiņu nelabvēlīgajai ietekmei šajās valstīs;

- d) piesaiste ► **M9** Savienības ◀ mežsaimniecībā;

- e) CO₂ uztveršana un ģeoloģiskā uzglabāšana videi drošā veidā, īpaši no cietā fosilā kurināmā spēkstacijām, kā arī daudzām rūpniecības nozarēm un apakšnozarēm, tostarp trešās valstīs;

- f) veicinoši pasākumi, lai pārietu uz zemas emisijas un sabiedriskiem transportlīdzekļiem;

- g) energoefektivitātes un tīro tehnoloģiju pētniecības un attīstības finansēšana nozarēs, uz kurām attiecas šī direktīva;

▼ **M9**

- h) pasākumi, kas paredzēti energoefektivitātes, centralizētu siltumapgādes sistēmu un siltumizolācijas uzlabošanai vai finanšu atbalsta sniegšanai, lai risinātu sociālos jautājumus mājsaimniecībās ar zemiem un vidējiem ienākumiem;

▼ **M4**

- i) ► **M9** ES ETS ◀ pārvaldības administratīvo izdevumu segšana;

▼ **M9**

- j) klimata pasākumu finansēšana neaizsargātās trešās valstīs, tostarp pielāgošanās klimata pārmaiņu ietekmei;

- k) darbaspēka pārkvalificēšanas un pārorientēšanas veicināšana ciešā koordinācijā ar sociālajiem partneriem, lai veicinātu taisnīgu pāreju uz mazoglekļa ekonomiku, jo īpaši reģionos, kurus visvairāk skārušas nodarbinātības izmaiņas.

▼ M4

Uzskata, ka dalībvalstis ir izpildījušas šo punktu, ja tām ir un tās īsteno tādu fiskālo vai finansiālo atbalstu reglamentējošu politiku, tostarp jo īpaši jaunattīstības valstīs, vai tādu iekšējo politiku par finansiālā atbalsta sniegšanu, kura izstrādāta pirmajā daļā minēto mērķu sasniegšanai un kuras vērtība ir vismaz 50 % no ieņēmumiem, kas gūti, izsolot 2. punktā minētās kvotas, tostarp no visiem ieņēmumiem, kuri gūti 2. punkta b) un c) apakšpunktā minētajās izsolēs.

Ziņojumos, ko dalībvalstis iesniedz Komisijai saskaņā ar Lēmumu Nr. 280/2004/EK, ietver informāciju par ieņēmumu izmantošanu un pasākumiem, kuri veikti atbilstīgi šim punktam.

▼ M9

4. Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 23. pantu, lai šo direktīvu papildinātu attiecībā uz laika grafiku, administrēšanu un citiem izsoles aspektiem, lai nodrošinātu, ka izsoles norit atklāti, pārredzami, saskaņoti un bez diskriminācijas. Tādēļ procesam ir jābūt paredzamam, jo īpaši attiecībā uz izsoļu laika grafiku un secību un uz prognozētajiem pieejamo kvotu apjomiem.

Minētie deleģētie akti nodrošina, ka izsoles rīko tā, lai garantētu, ka:

- a) operatoriem un jo īpaši visiem mazajiem un vidējiem uzņēmumiem, uz ko attiecas ES ETS, ir pilnīga, godīga un taisnīga piekļuve;
- b) visiem dalībniekiem vienlaicīgi ir piekļuve vienai un tai pašai informācijai un ka dalībnieki nerada šķēršļus izsoļu norisei;
- c) izsoļu organizēšana un dalība tajās ir izmaksu ziņā lietderīga un netiek radītas nevajadzīgas administratīvās izmaksas; un
- d) maziem emitētājiem nodrošina piekļuvi kvotām.

▼ M4

Dalībvalstis iesniedz ziņojumus par katras izsoles noteikumu pareizu īstenošanu, jo īpaši attiecībā uz godīgu un atklātu pieeju, pārredzamību, cenu veidošanu, kā arī tehniskajiem un ekspluatācijas aspektiem. Šie ziņojumi ir jāiesniedz mēneša laikā pēc izsoles norises un jāpublisko Komisijas interneta vietnē.

5. Komisija uzrauga Eiropas oglekļa tirgus darbību. ► **M9** Katru gadu tā iesniedz ziņojumu Eiropas Parlamentam un Padomei par oglekļa tirgus darbību un citiem attiecīgajiem klimata un enerģētikas politikas pasākumiem, tostarp par izsoļu darbību, likviditāti un izsolītajiem kvotu apjomiem, un kopsavilkumu par informāciju, ko dalībvalstis sniegušas par 10.a panta 6. punktā minētajiem finansiālajiem pasākumiem. ◀ Ja nepieciešams, dalībvalstis nodrošina, ka visa attiecīgā informācija Komisijai tiek iesniegta vismaz divus mēnešus pirms ziņojuma pieņemšanas Komisijā.

▼ **M4**

10.a pants

► **M9** Savienības ◀ mēroga pagaidu noteikumi, lai saskaņotu bezmaksas kvotu piešķiršanu

▼ **M9**

1. Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 23. pantu, lai šo direktīvu papildinātu attiecībā uz Savienības mēroga un pilnībā saskaņotiem noteikumiem par šā panta 4., 5., 7. un 19. punktā minēto kvotu sadali.

▼ **M4**

Pirmajā daļā minētajos noteikumos pēc iespējas paredz ► **M9** Savienības ◀ mēroga *ex ante* līmeņatzīmes, lai panāktu, ka kvotu sadale rosina samazināt siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas un izmantot energoefektīvas tehnoloģijas, uzmanību pievēršot vislietderīgākajiem paņēmieniem, aizstājējiem, alternatīviem ražošanas procesiem, augstas efektivitātes koģenerācijai, energoefektīvai dūmgāzu izmantošanai, biomasas izmantošanai un CO₂ uztveršanai, transportēšanai un uzglabāšanai, ja šādas iekārtas ir pieejamas; kvotu sadale nerada stimulu palielināt emisijas. Bezmaksas kvotas nesadala saistībā ar jēlkādu elektroenerģijas ražošanu, izņemot gadījumus, uz kuriem attiecas 10.c pants, un izņemot elektroenerģiju, kas ražota, izmantojot dūmgāzes.

Katrai nozarei un apakšnozarei līmeņatzīmes parasti aprēķina attiecībā uz galaproduktu, nevis izejmateriāliem, lai tādējādi attiecīgajā nozarē vai apakšnozarē visā ražošanas procesā iespējami vairāk samazinātu siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas un palielinātu energoefektīvus ietaupījumus.

Nosakot principus *ex-ante* līmeņatzīmes izstrādei atsevišķās nozarēs un apakšnozarēs, Komisija apspriežas ar attiecīgajām ieinteresētajām pusēm, tostarp attiecīgajām nozarēm un apakšnozarēm.

Pēc tam, kad ► **M9** Savienība ◀ ir apstiprinājusi starptautisku vienošanos par klimata pārmaiņām, kurā paredzēti obligāti siltumnīcas efektu izraisošo gāzu samazinājumi, kas līdzvērtīgi ► **M9** Savienībā ◀ noteiktajiem samazinājumiem, Komisija minētos noteikumus pārskata, lai nodrošinātu, ka bezmaksas kvotas piešķir tikai tādā gadījumā, ja tam ir pienācīgs pamatojums, ņemot vērā vienošanās nosacījumus.

2. Nosakot principus *ex ante* līmeņatzīmes izstrādei atsevišķās nozarēs un apakšnozarēs, par sākuma punktu pieņem nozares vai apakšnozares 10 % efektīvāko iekārtu darbības vidējo rādītāju ► **M9** Savienībā ◀ 2007. un 2008. gadā. Komisija apspriežas ar attiecīgajām ieinteresētajām pusēm, tostarp attiecīgajām nozarēm un apakšnozarēm.

► **M9** Aktos ◀, kas pieņemti saskaņā ar 14. un 15. pantu, paredz saskaņotus monitoringa, ziņošanas un pārbaudes noteikumus ar ražošanu saistītām siltumnīcas efektu izraisošām gāzu emisijām, lai noteiktu *ex-ante* līmeņatzīmes.

▼ **M9**

Komisija pieņem īstenošanas aktus, lai noteiktu pārskatītās līmeņatzīmju vērtības bezmaksas kvotu piešķiršanai. Minētie akti ir saskaņā ar deleģētajiem aktiem, ko pieņem, ievērojot šā panta 1. punktu, un atbilst turpmāk izklāstītajiem nosacījumiem:

▼ **M9**

- a) laikposmam no 2021. līdz 2025. gadam līmeņatzīmju vērtības nosaka, balstoties uz informāciju, kas, ievērojot 11. pantu, iesniegta par 2016. un 2017. gadu. Pamatojoties uz salīdzinājumu starp minētajām līmeņatzīmju vērtībām, kas balstītas uz šo informāciju, un līmeņatzīmju vērtībām, kas iekļautas Komisijas Lēmumā 2011/278/ES ⁽¹⁾, kas pieņemts 2011. gada 27. aprīlī, Komisija katrai līmeņatzīmju vērtībai nosaka ikgadējā samazinājuma likmi un to piemēro līmeņatzīmju vērtībām, kas piemērojamas laikposmā no 2013. līdz 2020. gadam, attiecībā uz katru gadu laikā starp 2008. un 2023. gadu, lai noteiktu līmeņatzīmju vērtības laikposmam no 2021. līdz 2025. gadam;
- b) ja ikgadējā samazinājuma likme pārsniedz 1,6 % vai ir mazāka nekā 0,2 %, līmeņatzīmju vērtības laikā no 2021. līdz 2025. gadam ir līmeņatzīmju vērtības, kas piemērojamas laikposmā no 2013. līdz 2020. gadam, tās samazinot par vienu no abiem minētajiem procentuālajiem daudzumiem par katru gadu laikā starp 2008. un 2023. gadu;
- c) laikposmā no 2026. līdz 2030. gadam līmeņatzīmju vērtības nosaka tādā pašā veidā, kā noteikts a) un b) apakšpunktā, balstoties uz informāciju, kas, ievērojot 11. pantu, iesniegta par 2021. un 2022. gadu, un uz ikgadējās samazinājuma likmes piemērošanu, kas piemērojama par katru gadu laikā starp 2008. un 2028. gadu.

Atkāpjoties attiecībā uz aromātvielu, ūdeņraža un sintēzes gāzes līmeņatzīmju vērtībām, šīs līmeņatzīmju vērtības koriģē par tādu pašu procentuālo daudzumu kā pārstrādes iekārtu līmeņatzīmes, lai saglabātu vienlīdzīgus konkurences apstākļus minēto produktu ražotājiem.

Trešajā daļā minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta 22.a panta 2. punktā.

Lai veicinātu energoefektīvu dūmgāzu izmantošanu, b) apakšpunkta trešajā daļā minētajā laikposmā karstā metāla līmeņatzīmju vērtību, kas galvenokārt attiecas uz dūmgāzēm, atjaunina ar ikgadēju samazinājuma likmi 0,2 %.

▼ **M4**

3. Ievērojot 4. un 8. punktu un neatkarīgi no 10.c panta noteikumiem, bezmaksas kvotas nesadala elektroenerģijas ražošanas iekārtām, CO₂ uztveršanas iekārtām, CO₂ transportēšanas cauruļvadiem vai CO₂ uzglabāšanas vietām.

▼ **M9**

4. Bezmaksas kvotas piešķir centralizētai siltumapgādei, kā arī augstas efektivitātes koģenerācijai, kā definēts Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2012/27/ES ⁽²⁾, ja ir ekonomiski pamatots pieprasījums pēc siltuma ražošanas vai dzesēšanas. Pēc 2013. gada katru gadu šīm iekārtām par minētā siltuma ražošanu piešķirto kvotu kopskaitu koriģē ar šīs direktīvas 9. pantā minēto lineāro koeficientu, izņemot visus tos gadus, kuros minētās kvotas koriģē vienotā veidā, ievērojot šā panta 5. punktu.

⁽¹⁾ Komisijas Lēmums 2011/278/ES (2011. gada 27. aprīlis), ar kuru visā Savienībā nosaka pagaidu noteikumus saskaņotai bezmaksas emisiju kvotu piešķiršanai atbilstoši 10.a pantam Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2003/87/EK (OV L 130, 17.5.2011., 1. lpp.).

⁽²⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2012/27/ES (2012. gada 25. oktobris) par energoefektivitāti, ar ko groza Direktīvas 2009/125/EK un 2010/30/ES un atceļ Direktīvas 2004/8/EK un 2006/32/EK (OV L 315, 14.11.2012., 1. lpp.).

▼ **M9**

5. Lai ievērotu 10. pantā noteikto izolāmo kvotu daļu, katrā gadā, kurā bezmaksas kvotu summa nesasniedz maksimālo apjomu, kas atbilst to kvotu daļai, kuras izsola, līdz minētajam apjomam atlikušās kvotas izmanto, lai novērstu vai ierobežotu bezmaksas kvotu samazinājumu, lai vēlākos gados tiktu ievērota izolāmo kvotu daļa. Tomēr, ja šis maksimālais apjoms ir sasniegts, bezmaksas kvotas attiecīgi koriģē. Jebkuras šādas korekcijas izdara vienotā kārtībā.

5.a Atkāpjoties no 5. punkta, lai palielinātu saskaņā ar 5. punktu pieejamo maksimālo kvotu daudzumu, ciktāl nepieciešams, izmanto papildu apjomu līdz 3 % no kopējā apjoma.

5.b Ja saskaņā ar 5. punktu pieejamā maksimālā apjoma palielināšanai ir nepieciešams mazāk par 3 % no kopējā kvotu daudzuma:

— izmanto ne vairāk kā 50 miljonus kvotu, lai palielinātu kvotu apjomu, kas pieejams inovāciju atbalstam saskaņā ar 10.a panta 8. punktu, un

— izmanto ne vairāk kā 0,5 % no kopējā kvotu daudzuma, lai palielinātu kvotu apjomu, kas pieejams konkrētu dalībvalstu energosistēmu modernizēšanai saskaņā ar 10.d pantu.

6. Dalībvalstīm saskaņā ar otro un ceturto daļu būtu jāpieņem finansiāli pasākumi par labu nozarēm vai apakšnozarēm, kurās pastāv reāls oglekļa emisiju pārvirzes risks, kam par iemeslu ir ievērojamas netiešās izmaksas, kuras faktiski rada siltumnīcas efektu izraisošu gāzu emisijas izmaksu iekļaušana elektroenerģijas cenā, ar noteikumu, ka šādi finansiālie pasākumi atbilst noteikumiem par valsts atbalstu un jo īpaši nerada nepamatotus konkurences kropļojumus iekšējā tirgū. Ja šādiem finansiāliem pasākumiem pieejamais apjoms pārsniedz 25 % no kvotu izsolēs iegūtajiem ieņēmumiem, attiecīgā dalībvalsts izklāsta minētā apjoma pārsniegšanas iemeslus.

Dalībvalstis pirmajā daļā minētajiem finansiāliem pasākumiem arī cenšas izmantot ne vairāk kā 25 % no ieņēmumiem, kas gūti, izsolot kvotas. Trīs mēnešos pēc katra gada beigām dalībvalstis, kas ievieš šādus finansiālos pasākumus, viegli pieejamā formā dara sabiedrībai pieejamu kopējo kompensācijas summu, kas sniegta katrai attiecīgajai nozarei un apakšnozarei. Sākot ar 2018. gadu, jebkurā gadā, kad kāda dalībvalsts šādiem nolūkiem izmanto vairāk nekā 25 % no kvotu izsolēs iegūtajiem ieņēmumiem, tā publisko ziņojumu, kurā izklāsta minētā apjoma pārsniegšanas iemeslus. Neskarot prasības par konfidencialas informācijas aizsardzību, ziņojumā iekļauj attiecīgu informāciju par elektrības cenām lieliem rūpnieciskiem patērētājiem, kas gūst labumu no šādiem finansiāliem pasākumiem. Ziņojumā arī iekļauj informāciju par to, vai tika rūpīgi apsvērti citi pasākumi, lai vidējā termiņā un ilgtermiņā ilgtspējīgi samazinātu netiešās oglekļa izmaksas.

Komisija 10. panta 5. punktā paredzētajā ziņojumā cita starpā iekļauj novērtējumu par šādu finansiālo pasākumu ietekmi uz iekšējo tirgu un attiecīgā gadījumā iesaka jebkādus pasākumus, kas var būt vajadzīgi saskaņā ar minēto novērtējumu.

▼ **M9**

Minētie pasākumi ir tādi, kas nodrošina pienācīgu aizsardzību pret oglekļa emisiju pārvirzes risku, pamatojoties uz *ex ante* līmeņatzīmēm, kas noteiktas netiešajām CO₂ emisijām uz vienu ražošanas vienību. Minētās *ex ante* līmeņatzīmes attiecīgajai nozarei vai apakšnozarei aprēķina kā rezultātu, ko dod patērētās elektroenerģijas daudzums uz ražošanas vienību atbilstīgi visefektīvākajai pieejamajai tehnoloģijai un CO₂ emisijas attiecīgajā Eiropas elektroenerģijas ražošanas struktūrā.

▼ **M4**

7. ► **M9** Kvotas no šā panta 5. punktā minētā maksimālā apjoma, kuras līdz 2020. gadam nav iedalītas bez maksas, rezervē jaunām iekārtām kopā ar 200 miljoniem kvotu, kas iekļautas tirgus stabilitātes rezervē, ievērojot Lēmuma (ES) 2015/1814 1. panta 3. punktu. No rezervētajām kvotām līdz 200 miljoniem laikposma no 2021. gada līdz 2030. gadam beigās iekļauj atpakaļ tirgus stabilitātes rezervē, ja tās minētajā laikposmā nav piešķirtas.

No 2021. gada kvotas, kuras, ievērojot 19. un 20. punktu nav piešķirtas iekārtām, iekļauj to kvotu apjomā, kuras ir rezervētas saskaņā ar šā punkta pirmās daļas pirmo teikumu. ◀

Kvotu sadali koriģē, piemērojot 9. pantā minēto lineāro koeficientu.

Bezmaksas kvotas nesadala saistībā ar jekādu elektroenerģijas ražošanu jaunās iekārtās.

▼ **M9**▼ **M4**

8. ► **M9** 325 miljoni kvotu no daudzuma, ko citādi varētu iedalīt bez maksas, ievērojot šo pantu, un 75 miljoni kvotu no daudzuma, ko citādi varētu izsolīt, ievērojot 10. pantu, tiek darīti pieejami, lai atbalstītu I pielikumā uzskaitītajās inovācijas mazoglekļa tehnoloģijās un procesos, tostarp oglekļa uztveršanu un izmantošanu (“CCU”) videi drošā veidā, kas būtiski palīdz mazināt klimata pārmaiņas, kā arī materiālus, ar kuriem aizstāj augsta oglekļa satura materiālus, I pielikumā uzskaitītajās nozarēs un lai palīdzētu stimulēt tādu projektu būvniecību un ekspluatāciju, kuru mērķis ir CO₂ uztveršana un ģeoloģiska uzglabāšana (“CCS”) videi drošā veidā, kā arī inovatīvas atjaunojamās enerģijas un enerģijas uzglabāšanas tehnoloģijas; ģeogrāfiski līdzsvarotās vietās Savienības teritorijā (“inovāciju fonds”). Saņemt finansējumu ir tiesīgi projekti visās dalībvalstīs, tostarp neliela apjoma projekti.

Turklāt ar 50 miljoniem nesadalīto kvotu no tirgus stabilitātes rezerves papildina visus atlikušos ieņēmumus no 300 miljoniem kvotu, kas pieejamas laikposmā no 2013. līdz 2020. gadam saskaņā ar Komisijas Lēmumu 2010/670/ES ⁽¹⁾, un to laikus izmanto inovāciju atbalstam, kā minēts pirmajā daļā.

⁽¹⁾ Komisijas Lēmums 2010/670/ES (2010. gada 3. novembris), ar ko nosaka kritērijus un pasākumus tādu komerciālu demonstrējumu projektu finansēšanai, kuru mērķis ir CO₂ uztveršana un ģeoloģiska uzglabāšana videi drošā veidā, kā arī inovatīvu atjaunojamās enerģijas tehnoloģiju demonstrējumu projektu finansēšanai atbilstīgi sistēmai par siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas kvotu tirdzniecību Kopienā, kas izveidota ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2003/87/EK (OV L 290, 6.11.2010., 39. lpp.).

▼ **M4**

Projektu atlase notiek saskaņā ar objektīviem un pārredzamiem kritērijiem, attiecīgos gadījumos ņemot vērā to, cik lielā mērā projekti palīdz panākt emisiju samazinājumus krietni zem 2. punktā minētajām līmeņatzīmēm. Projektiem ir plaša pielietojuma potenciāls, vai ar tiem var ievērojami samazināt attiecīgo nozaru izmaksas saistībā ar pāreju uz mazoglekļa ekonomiku. Projekti, kas saistīti ar CCU, nodrošina emisiju neto samazinājumu un izvairīšanos no pastāvīgas CO₂ uzglabāšanas. Tehnoloģijas, kurām saņem atbalstu, vēl nedrīkst būt komerciāli pieejamas, tomēr tām jābūt novatoriskiem risinājumiem vai pietiekami attīstītām, lai tās varētu izmantot demonstrējumiem pirmskomerciālā mērogā. Atbalstu var sniegt līdz 60 % no attiecīgajām projektu izmaksām, no kā līdz 40 % nav atkarīgi no tā, vai ir notikusi siltumnīcas efekta izraisīto gāzu verificēta novēršana, ar noteikumu, ka – atkarībā no ieviestās tehnoloģijas – tiek sasniegti iepriekš noteikti atskaites punkti.

Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētus aktus saskaņā ar 23. pantu, lai šo direktīvu papildinātu attiecībā uz noteikumiem par inovāciju fonda darbību, tostarp atlases procedūru un kritērijiem. ◀

Kvotas tiek rezervētas projektiem, kas atbilst trešajā daļā minētajiem kritērijiem. Atbalstu šiem projektiem sniedz dalībvalstis, un tas papildina būtisku iekārtas operatora līdzfinansējumu. Projektus var līdzfinansēt arī attiecīgā dalībvalsts, kā arī tiek izmantoti citi instrumenti. Nevienam projektam atbalsts, ko piešķir, izmantojot šajā punktā paredzēto mehānismu, nepārsniedz 15 % no kopējā šim nolūkam paredzēto kvotu apjoma. Šīs kvotas ņem vērā atbilstoši 7. punktam.

▼ **M9**

9. Grieķija, kurai iekšzemes kopprodukts (IKP) uz vienu iedzīvotāju tirgus cenās 2014. gadā nesasniedza 60 % no Savienības vidējā rādītāja, pirms šā panta 7. punkta piemērošanas var pieprasīt kvotas no šā panta 5. punktā minētā maksimālā apjoma, kas līdz 2020. gada 31. decembrim nav piešķirtas bez maksas, – līdz 25 miljoniem kvotu, lai maksimums 60 % apmērā līdzfinansētu tās teritorijā esošo salu elektroapgādes dekarbonizāciju. Šādām kvotām *mutatis mutandis* piemēro 10.d panta 3. punktu. Kvotas var pieprasīt, ja saistībā ar ierobežotu piekļuvi starptautiskajiem parāda vērtspapīru tirgiem projekts, kura mērķis ir Grieķijas salu elektroapgādes dekarbonizācija, citādi nevarētu tikt realizēts un ja Eiropas Investīciju bankas (EIB) apstiprina projekta finansiālo dzīvotspēju un sociālekonomiskos ieguvumus.

▼ **M4**

11. Ievērojot 10.b pantu, bezmaksas kvotu apjoms, ko sadala saskaņā ar šā panta 4. līdz 7. punktu, 2013. gadā ir 80 % no daudzuma, kas noteikts saskaņā ar 1. punktā minētajiem noteikumiem. Pēc tam bezmaksas kvotas ik gadus samazina par vienādu daudzumu, lai 2020. gadā piešķirtu 30 % bezmaksas kvotu ▶ **M9** ————— ◀.

▼ **M9**

▼ **M4**

19. Bezmaksas kvotas nesadala iekārtām, kuras ir pārtraukušas darbību, ja vien attiecībā uz šo iekārtu operators kompetentajai iestādei uzskatāmi nepierāda, ka tās darbība tiks atsākta konkrēti norādītā un pieņemamā laikā. Iekārtas, par kurām siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas atļaujas termiņš ir beidzies vai atļauja ir anulēta, kā arī iekārtas, kuru darbība vai darbības atsākšana nav tehniski iespējama, uzskata par tādām, kas pārtraukušas darbību.

▼ **M9**

20. Atbilstoši koriģē to bezmaksas kvotu līmeni, kas piešķirtas iekārtām, kuru darbība, kas novērtēta, pamatojoties uz divu gadu slidošo vidējo rādītāju, ir palielinājusies vai samazinājusies par vairāk nekā 15 %, salīdzinot ar līmeni, kas sākotnēji tika izmantots, lai noteiktu bezmaksas kvotas attiecīgajam periodam, kas minēts 11. panta 1. punktā. Šādus pielāgojumus veic ar kvotām no to kvotu daudzuma, kas rezervētas saskaņā ar šā panta 7. punktu, vai pievienojot kvotas minētajam daudzumam.

21. Lai nodrošinātu šā panta 20. punktā minēto pielāgojumu un sliekšņa efektīvu, nediskriminējošu un vienotu piemērošanu, lai izvairītos no lieka administratīvā sloga un lai novērstu jebkādas manipulācijas ar kvotu korekcijām vai to ļaunprātīgu izmantošanu, Komisija var pieņemt īstenošanas aktus, kuros nosaka sīkāku kārtību šīm korekcijām. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta 22.a panta 2. punktā.

10. b pants

Pārejas pasākumi dažu energoietilpīgu nozaru atbalstam oglekļa emisiju pārvirzes gadījumā

1. Nozares un apakšnozares uzskata par tādām, ko apdraud oglekļa emisiju pārvirzes risks, ja, to tirdzniecības ar trešām valstīm intensitātes – kas definēta kā attiecība starp kopējo eksporta uz trešām valstīm vērtību, kam pieskaitīta importa no trešām valstīm vērtība, un Eiropas Ekonomikas zonas kopējo tirgus vērtību (gada apgrozījums plus kopējais imports no trešām valstīm) – reizinājums ar to emisiju intensitāti (izmērītu kā kgCO₂ attiecību pret to bruto pievienoto vērtību euro) ir lielāks par 0,2. Šādām nozarēm un apakšnozarēm piešķir bezmaksas kvotas laikposmam līdz 2030. gadam par 100 % no daudzuma, kas noteikts, ievērojot 10.a pantu.

2. Nozares un apakšnozares, attiecībā uz kurām, tirdzniecības intensitātes ar trešām valstīm reizinājums ar to emisiju intensitāti ir lielāks par 0,15, var iekļaut 1. punktā minētajā grupā, izmantojot datus par 2014. līdz 2016. gadu un pamatojoties uz kvalitatīvu novērtējumu un šādiem kritērijiem:

- a) apmērs, kādā atsevišķām iekārtām šajā nozarē vai apakšnozarē ir iespējams samazināt emisiju līmeni vai elektroenerģijas patēriņu;
- b) pašreizējās un prognozētās tirgus iezīmes, tostarp attiecīgā gadījumā jebkāda vispārējā atsauces cena;

▼ **M9**

- c) peļņas daļu kā iespējamo indikatoru, ko izmanto, pieņemot lēmumus par ilgtermiņa investīcijām vai ražotņu pārvietošanu, ņemot vērā izmaiņas ražošanas izmaksās saistībā ar emisiju samazināšanu.

3. Nozares un apakšnozares, kas nepārsniedz 1. punktā minēto sliekšni, bet kuru emisiju intensitāte (izmērīta kā kgCO₂ attiecība pret to bruto pievienoto vērtību euro) pārsniedz 1,5, arī vērtē 4-ciparu līmenī (*NACE-4* kods). Komisija publisko minētā novērtējuma rezultātus.

Trijos mēnešos pēc pirmajā daļā minētās publiskošanas tajā pašā daļā minētās nozares un apakšnozares var Komisijai lūgt veikt vai nu kvalitatīvu novērtējumu par to oglekļa emisiju pārvirzes risku 4-ciparu līmenī (*NACE-4* kods), vai novērtējumu, balstoties uz preču klasifikāciju, ko izmanto, lai apkopotu statistiku par rūpniecisko ražošanu Savienībā, 8-ciparu līmenī (*Prodcom*). Minētajam nolūkam nozares un apakšnozares kopā ar pieteikumu iesniedz pienācīgi pamatotus, pilnīgus un neatkarīgi verificētus datus, lai Komisija varētu veikt novērtējumu.

Ja nozare vai apakšnozare izvēlas, ka to novērtē 4-ciparu līmenī (*NACE-4* kods), to var iekļaut 1. punktā minētajā grupā, balstoties uz 2. punkta a), b) un c) apakšpunktā minētajiem kritērijiem. Ja nozare vai apakšnozare izvēlas, ka to novērtē 8-ciparu līmenī (*Prodcom*), to iekļauj 1. punktā minētajā grupā ar noteikumu, ka šajā līmenī ir pārsniegts 1. punktā minētais sliekšnis, proti, 0,2.

Nozares un apakšnozares, kam bezmaksas kvotas aprēķina, balstoties uz 10.a panta 2. punkta ceturtajā daļā minētajām līmeņatzīmju vērtībām, arī var prasīt, lai tās novērtē saskaņā ar šā punkta trešo daļu.

Atkāpjoties no šā panta 1. un 2. punkta, dalībvalsts līdz 2018. gada 30. jūnijam var pieprasīt, lai Komisijas Lēmuma 2014/746/ES⁽¹⁾ pielikumā uzskaitītu nozari vai apakšnozari uzskata par iekļautu 1. punktā minētajā grupā attiecībā uz klasifikācijām 6-ciparu vai 8-ciparu līmenī (*Prodcom*). Jebkādu šādu pieprasījumu apsver vienīgi tad, ja pieprasītāja dalībvalsts konstatē, ka minētās atkāpes piemērošana ir pamatota, balstoties uz attiecīgās nozares vai apakšnozares nodrošinātiem pienācīgi pamatoti, pilnīgiem, verificētiem un revidētiem datiem attiecībā uz pēdējiem pieciem gadiem, un savam pieprasījumam pievieno visu atbilstīgo informāciju. Pamatojoties uz šiem datiem, attiecīgā nozare vai apakšnozare tiek iekļauta attiecībā uz minētajām klasifikācijām, ja, vērtējot pēc neviendabīga 4-ciparu līmeņa (*NACE-4* kods), atklājas, ka tai ir ievērojami augstāka tirdzniecības un emisiju intensitāte – 6-ciparu vai 8-ciparu līmenī (*Prodcom*), kas pārsniedz 1. punktā noteikto sliekšni.

⁽¹⁾ Komisijas Lēmums 2014/746/ES (2014. gada 27. oktobris), ar ko atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvai 2003/87/EK 2015.–2019. gada periodam nosaka sarakstu ar nozarēm un apakšnozarēm, kurās pastāv būtisks oglekļa dioksīda emisiju pārvirzes risks (OV L 308, 29.10.2014., 114. lpp.).

▼ **M9**

4. Uzskata, ka pārējās nozares un apakšnozares kvotu izmaksu lielāku daļu var iekļaut ražojumu cenās, un tām bezmaksas kvotas piešķir par 30 % apmērā no daudzuma, kas noteikts, ievērojot 10.a pantu. Ja vien saskaņā ar 30. pantu veiktajā pārskatīšanā netiek nolemts citādi, bezmaksas kvotas citām nozarēm un apakšnozarēm, izņemot centralizēto siltumapgādi, samazina par vienlīdzīgu apjomu pēc 2026. gada, lai sasniegtu mērķi līdz 2030. gadam panākt līmeni bez bezmaksas kvotām.

5. Komisija līdz 2019. gada 31. decembrim tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 23. pantu, lai šo direktīvu papildinātu attiecībā uz to nozaru un apakšnozaru noteikšanu, kuras apdraud oglekļa emisiju pārvirzes risks, kā norādīts šā panta 1., 2. un 3. punktā, darbībām 4-ciparu līmenī (*NACE-4* kods), ciktāl tas attiecas uz šā panta 1. punktu, pamatojoties uz datiem par trim nesenākajiem kalendārajiem gadiem, par kuriem ir pieejami dati.

*10.c pants***Iespēja piešķirt pagaidu bezmaksas kvotas enerģētikas nozares modernizācijai**

1. Atkāpjoties no 10.a panta 1.–5. punkta, dalībvalstīs, kuru IKP uz vienu iedzīvotāju, izsakot tirgus cenās (EUR), 2013. gadā nesasniedza 60 % no Savienības vidējā rādītāja, var pagaidu kārtā piešķirt bezmaksas kvotas elektroenerģijas ražošanas iekārtām nolūkā modernizēt, diversificēt un ilgtspējīgi pārveidot enerģētikas nozari. Atbalstītās investīcijas ir saskanīgas ar pāreju uz drošu un ilgtspējīgu mazoglekļa ekonomiku, ar mērķiem, ko paredz Savienības klimata un enerģētikas politikas satvars laikposmam līdz 2030. gadam, un Parīzes nolīgumā pausto ilgtermiņa mērķu sasniegšanu. Šajā punktā minētā atkāpe zaudē spēku 2030. gada 31. decembrī.

2. Attiecīgā dalībvalsts organizē konkursa procesu, kam jānotiek vienā vai vairākās kārtās laikā no 2021. līdz 2030. gadam, projektiem, kuru kopējais investīciju apjoms pārsniedz EUR 12,5 miljonus, lai atlasītu investīciju projektus, kurus finansēs ar bezmaksas kvotām. Minētais konkursa process:

- a) atbilst pārredzamības, nediskriminēšanas, vienlīdzīgas attieksmes un pareizas finanšu pārvaldības principiem;
- b) nodrošina, ka konkursā var piedalīties tikai tādi projekti, kas sekmē energoresursu struktūras un piegādes avotu diversifikāciju, nepieciešamo pārstrukturēšanu, infrastruktūras uzlabošanu un modernizēšanu vides ziņā, tīrās tehnoloģijas, piemēram, atjaunojamo energoresursu tehnoloģijas, vai enerģijas ražošanas nozares, piemēram, efektīvas un ilgtspējīgas centralizētās siltumapgādes, pārvades un piešķiršanas nozares modernizāciju;
- c) nosaka skaidrus, objektīvus, pārredzamus un nediskriminējošus atlases kritērijus, pēc kuriem projektus sarindo, lai nodrošinātu, ka tiek atlasīti tikai tādi projekti, kas:

▼ M9

- i) pamatojoties uz izmaksu un ieguvumu analīzi, dod neto pozitīvu ieguvumu no emisiju samazināšanas viedokļa un ļauj panākt iepriekšnoteiktu un ievērojamu CO₂ emisiju samazinājumu, ņemot vērā projekta izmēru;
- ii) ir papildinoši, nepārprotami atbilst nomainīgas un modernizācijas vajadzībām un nerada tirgus virzītu energoieprasījuma pieaugumu;
- iii) ir ekonomiski visizdevīgākie; un
- iv) neatbalsta vai neuzlabo ļoti emisijietilpīgas elektroenerģijas ražošanas finansiālo dzīvotspēju, nedz arī palielina atkarību no emisijietilpīga fosilā kurināmā.

Atkāpjoties no 10. panta 1. punkta un neskarot šā panta 1. punkta pēdējo teikumu, gadījumā, kad investīciju projekts, kas atlasīts konkursa procedūrā, tiek atcelts vai kad netiek sasniegti iecerētie rādītāji, tam paredzētās kvotas agrākais vienu gadu vēlāk var izmantot vienā konkursa procedūras papildu kārtā, lai finansētu citas investīcijas.

Līdz 2019. gada 30. jūnijam ikviena dalībvalsts, kas nodomājusi izmantot izvēles pagaidu bezmaksas kvotas nolūkā modernizēt enerģētikas nozari, sabiedriskai apspriešanai publicē sīki izstrādātu valsts nolikumu, kurā noteikts konkursa process, tostarp pirmajā daļā minētais plānotais kārtu skaits, un atlases kritēriji.

Ja ar bezmaksas kvotām atbalstāmo investīciju projektu vērtība ir mazāka par EUR 12,5 miljoniem un tos neatlasa šajā punktā minētajā konkursa procedūrā, dalībvalsts projektus atlasa, pamatojoties uz objektīviem un pārredzamiem kritērijiem. Atlases procesa rezultātus publisko sabiedriskai apspriešanai. Pamatojoties uz iepriekš minēto, attiecīgā dalībvalsts līdz 2019. gada 30. jūnijam sagatavo, publicē un iesniedz Komisijai investīciju sarakstu. Ja vienā un tajā pašā iekārtā veic vairāk nekā vienu investīciju, nosakot, vai iepriekš EUR 12,5 miljonu sliekšnis nav pārsniegts, tās vērtē kā vienotu veselumu, ja vien minētās investīcijas nav tehniski vai finansiāli dzīvotspējīgas neatkarīgi cita no citas.

3. Iecerēto investīciju vērtība ir vismaz vienāda ar piešķirto bezmaksas kvotu tirgus vērtību, tajā pašā laikā ņemot vērā, ka jāierobežo ar to tieši saistīts cenu pieaugums. Tirgus vērtība ir kvotu vidējā cena kopējā izsoles platformā iepriekšējā kalendārajā gadā. Ar atbalstu var segt līdz pat 70 % no attiecīgajām investīciju izmaksām, izmantojot bezmaksas kvotas, ar noteikumu, ka atlikušās izmaksas sedz privātas juridiskās personas.

4. Pagaidu kārtā piešķirtās bezmaksas kvotas atskaita no tā kvotu daudzuma, ko pretējā gadījumā dalībvalsts izsolītu. Kopējais piešķirto bezmaksas kvotu apjoms nav lielāks par 40 % no kvotu apjoma, ko attiecīgā dalībvalsts saņems laikposmā no 2021. līdz 2030. gadam saskaņā ar 10. panta 2. punkta a) apakšpunktu un kas minētajam laikposmam ir sadalīts vienādos apjomos katram gadam.

▼ M9

5. Ja dalībvalsts, ievērojot 10.d panta 4. punktu, izmanto kvotas, kas sadalītas Savienības solidaritātes, izaugsmes un starpsavienojumu labad saskaņā ar 10. panta 2. punkta b) apakšpunktu šī dalībvalsts, atkāpjoties no šā panta 4. punkta, pagaidu bezmaksas kvotu piešķiršanai var izmantot kopējo daudzumu līdz pat 60 % apmērā no kvotām, kas saņemtas laikposmā no 2021. līdz 2030. gadam saskaņā ar 10. panta 2. punkta a) apakšpunktu, izmantojot attiecīgu sadalīto kvotu apjomu saskaņā ar 10. panta 2. punkta b) apakšpunktu.

Visas kvotas, kas nav piešķirtas saskaņā ar šo pantu līdz 2020. gadam, var pārvirzīt uz laikposmu no 2021. līdz 2030. gadam investīcijām, kas atlasītas konkursa procedūrā, kas minēta 2. punktā, ja vien attiecīgā dalībvalsts līdz 2019. gada 30. septembrim nebūs informējusi Komisiju par savu nodomu daļu no minētajām kvotām vai nevienu no tām nepiešķirt laikposmā no 2021. līdz 2030. gadam un par tā vietā 2020. gadā izsolāmo kvotu apjomu. Ja šādas kvotas piešķir laikposmā no 2021. līdz 2030. gadam, attiecīgais kvotu apjoms tiek ņemts vērā šā punkta pirmajā daļā izklāstītā 60 % ierobežojuma piemērošanā.

6. Kvotas operatori piešķir, kad tie pierāda, ka ir veiktas investīcijas, kas atlasītas saskaņā konkursa procesa noteikumiem. Ja investīciju rezultātā rodas papildu elektroenerģijas ražošanas jauda, attiecīgais operators arī pierāda, ka tas vai cits saistīts operators pirms papildu jaudas darbības sākuma ir pārtraucis ekspluatēt atbilstīgu apjomu elektroenerģijas ražošanas jaudas ar lielāku emisijietilpību.

7. Dalībvalstis nosaka, ka atbalstu saņemošajiem elektroenerģijas ražotājiem un tīkla operatoriem katru gadu līdz 28. februārim ir jāziņo par atlasīto investīciju realizāciju, tostarp par līdzsvaru starp bezmaksas kvotām un radītajām investīciju izmaksām, un atbalstīto investīciju veidiem. Dalībvalstis par to iesniedz ziņojumus Komisijai, un Komisija šādus ziņojumus publisko.

*10.d pants***Modernizācijas fonds**

1. Laikposmam no 2021. līdz 2030. gadam tiek izveidots fonds, ar kuru atbalsta investīcijas, ko ierosinājušas saņēmējas dalībvalstis, tostarp, lai finansētu neliela mēroga investīciju projektus, energosistēmu modernizācijā un energoefektivitātes uzlabošanā tādās dalībvalstīs, kuru IKP uz vienu iedzīvotāju tirgus cenās 2013. gadā nesasniedza 60 % no Savienības vidējā rādītāja ("modernizācijas fonds"). Modernizācijas fondu finansē no kvotu izsolēm, kā noteikts 10. pantā.

Atbalstītajām investīcijām jābūt saskanīgām ar šīs direktīvas mērķiem, kā arī ar mērķiem, ko paredz Savienības klimata un enerģētikas politikas satvars laikposmam līdz 2030. gadam, un Parīzes nolīgumā paustajiem

▼ M9

ilgtermiņa mērķiem. No modernizācijas fonda atbalstu nesniedz elektroenerģijas ražošanas iekārtām, kurās izmanto cieto fosilo kurināmo, izņemot efektīvai un ilgtspējīgai centralizētajai siltumapgādei dalībvalstīs, kuru IKP uz vienu iedzīvotāju tirgus cenās 2013. gadā nesasniedza 30 % no Savienības vidējā rādītāja, ar noteikumu, ka vismaz līdzvērtīgas vērtības kvotu apjoms tiek izmantots tādām investīcijām saskaņā ar 10.c pantu, kas neietver cieto fosilo kurināmo.

2. Vismaz 70 % finanšu resursus no modernizācijas fonda izmanto tam, lai atbalstītu investīcijas elektroenerģijas ražošanā un izmantošanā no atjaunojamiem avotiem, energoefektivitātes uzlabošanā, izņemot energoefektivitātes uzlabošanu, kas saistīta ar elektroenerģijas ražošanu, kurā izmanto cieto fosilo kurināmo, enerģijas uzglabāšanā un energotīklu, tostarp centralizētajā siltumapgādē izmantoto cauruļvadu, un elektropārvades tīklu modernizēšanā un starpsavienojumu palielināšana starp dalībvalstīm, kā arī tam, lai atbalstītu taisnīgu pāreju no oglekļa atkarīgajos reģionos saņēmējās dalībvalstīs, ar mērķi tādējādi atbalstīt darba ņēmēju pārcelšanu, pārkvalificēšanu un kvalifikācijas celšanu, izglītību, darba meklēšanas iniciatīvas un jaunuzņēmumus, veidojot dialogu ar sociālajiem partneriem. Finansējumu var piešķirt arī investīcijām energoefektivitātē transporta, ēku, lauksaimniecības un atkritumu apsaimniekošanas nozarēs.

3. Modernizācijas fonds darbojas saņēmēju dalībvalstu atbildībā. EIB nodrošina, ka kvotas tiek izsolītas saskaņā ar 10. panta 4. punktā noteiktajiem principiem un kārtību, un ir atbildīga par ieņēmumu pārvaldību. Saņēmusi no Komisijas lēmumu par izmaksu, EIB ieņēmumus nodod dalībvalstīm, kur šī izmaksa investīcijām atbilst šā panta 2. punktam vai, ja investīcijas neietilpst šā panta 2. punktā uzskaitītajās jomās, atbilst investīciju komitejas ieteikumiem. Komisija savu lēmumu pieņem savlaicīgi. Ieņēmumus sadala starp dalībvalstīm atbilstīgi II.b pielikumā noteiktajām daļām saskaņā ar šā panta 6.–12. punktu.

4. Jebkura attiecīgā dalībvalsts var izmantot kopējo bezmaksas kvotu apjomu, kas piešķirts, ievērojot 10.c panta 4. punktu, vai minētā iedalījuma daļu un to kvotu apjomu, kuras sadalītas Savienības solidaritātes, izaugsmes un starpsavienojumu labad saskaņā ar 10. panta 2. punkta b) apakšpunktu, vai minētās summas daļu, lai saskaņā ar 10.d pantu atbalstītu investīcijas modernizācijas fonda satvarā, tādējādi palielinot attiecīgajai dalībvalstij iedalītos resursus. Attiecīgā dalībvalsts līdz 2019. gada 30. septembrim Komisijai paziņo attiecīgos kvotu apjomus izmantošanai saskaņā ar 10. panta 2. punkta b) apakšpunktu, 10.c un 10.d pantu.

5. Ar šo modernizācijas fondam tiek izveidota investīciju komiteja. Investīciju komiteju veido viens pārstāvis no katras saņēmējās dalībvalsts, Komisijas un EIB un trīs pārstāvji, ko uz piecu gadu laikposmu ievēl pārējās dalībvalstīs. To vada Komisijas pārstāvis. Komitejas sanāksmes kā novērotājs var apmeklēt viens pārstāvis no katras dalībvalsts, kurš nav investīciju komitejas loceklis.

▼M9

Investīciju komiteja darbojas pārredzami. Investīciju komitejas sastāvu un tās locekļu *curricula vitae* un interešu deklarācijas dara pieejamas sabiedrībai un vajadzības gadījumā atjaunina.

6. Pirms saņēmēja dalībvalsts nolemj no savas modernizācijas fonda daļas finansēt kādu investīciju projektu, tā ar attiecīgo investīciju projektu iepazīstina investīciju komiteju un EIB. Ja EIB apstiprina, ka investīcija ietilpst 2. punktā uzskaitītajās jomās, attiecīgā dalībvalsts var sākt investīciju projekta finansēšanu no savas daļas.

Ja investīcija energosistēmu modernizācijas jomā, ko ierosina finansēt no modernizācijas fonda, neietilpst 2. punktā minētajās jomās, investīciju komiteja novērtē minēto investīciju tehnisko un finansiālo pamatotību, tostarp to realizēto emisiju samazinājumu, un izdod ieteikumu par investīciju finansēšanu no modernizācijas fonda. Investīciju komiteja nodrošina, ka ar visām investīcijām saistībā ar centralizētu siltumapgādi tiek panākts būtisks energoefektivitātes uzlabojums un emisiju samazinājumi. Minētais ieteikums var ietvert ierosinājumus par piemērotiem finanšu instrumentiem. Līdz 70 % no attiecīgajām tādu investīciju izmaksām, kuras neietilpst 2. punktā uzskaitītajās jomās, var segt ar modernizācijas fonda līdzekļiem ar noteikumu, ka atlikušās izmaksas sedz privātas juridiskās personas.

7. Investīciju komiteja ziņojumus un ieteikumus cenšas pieņemt ar konsensu. Ja investīciju komiteja priekšsēdētāja noteiktajā termiņā nespēj pieņemt lēmumu ar konsensu, tā lēmumu pieņem ar vienkāršu balsu vairākumu.

Ja EIB pārstāvis neapstiprina kāda investīciju projekta finansēšanu, ieteikumu pieņem tikai tad, ja tam par labu balso visu locekļu divu trešdaļu vairākums. Tādā gadījumā ne tās dalībvalsts pārstāvim, kurā tiek realizēts investīciju projekts, ne EIB pārstāvim nav tiesību balsot. Šis apakšpunkts neattiecas uz neliela mēroga projektiem, ko finansē, izmantojot aizdevumus no valsts attīstību veicinošām bankām vai piešķirumus kādas valsts programmas īstenošanai, kuras specifiskie mērķi saskan ar modernizācijas fonda mērķiem, ar noteikumu, ka ar programmu netiek izmantots vairāk par 10 % no attiecīgās dalībvalsts daļas, kas noteikta II.b pielikumā.

8. EIB vai investīciju komitejas akti vai ieteikumi, kas veikti, ievērojot 6. un 7. punktu, tiek iesniegti savlaicīgi, un tajos norāda pamatojumu, uz ko tie ir balstīti. Šādus aktus un ieteikumus dara publiski pieejamus.

9. Saņēmēju dalībvalstu atbildībā ir sekot tam, kā atlasītie projekti tiek īstenoti.

10. Saņēmējas dalībvalstis ik gadu ziņo Komisijai par modernizācijas fonda finansētajām investīcijām. Ziņojums ir publiski pieejams un ietver:

a) informāciju par finansētajām investīcijām katrā saņēmējā dalībvalstī;

▼ **M9**

b) novērtējumu par investīciju doto pievienoto vērtību energoefektivitātes vai energosistēmas modernizācijas ziņā.

11. Investīciju komiteja ik gadu ziņo Komisijai par pieredzi investīciju izvērtēšanā. Komisija, ņemot vērā investīciju komitejas konstatējumus, līdz 2024. gada 31. decembrim pārskata 2. punktā minētās projektu jomas un pamatu, uz kura investīciju komiteja balsta savus ieteikumus.

12. Komisija pieņem īstenošanas aktus attiecībā uz sīki izstrādātiem noteikumiem par modernizācijas fonda darbību. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta 22.a panta 2. punktā.

▼ **M4***11. pants***Valstu īstenošanas pasākumi**

1. Līdz 2011. gada 30. septembrim ikviena dalībvalsts publicē un iesniedz Komisijai valsts īstenošanas pasākumu sarakstu, kurā uzskaitītas dalībvalsts teritorijā esošās iekārtas, uz kurām attiecas šī direktīva, un visas bezmaksas kvotas, kas sadalītas ikvienai iekārtai dalībvalsts teritorijā par katru gadu attiecīgajā periodā un aprēķinātas saskaņā ar 10.a panta 1. punktā un 10.c pantā minētajiem noteikumiem.

▼ **M9**

To iekārtu sarakstu, uz kurām attiecas šī direktīva, uz pieciem gadiem, sākot ar 2021. gada 1. janvāri, iesniedz līdz 2019. gada 30. septembrim, un sarakstus par katru nākamo piecu gadu laikposmu pēc tam iesniedz ik pēc pieciem gadiem. Katrā sarakstā iekļauj informāciju par ražošanas darbībām, siltuma un gāzu pārvadi, elektroenerģijas ražošanu un emisijām apakšiekārtu līmenī piecos kalendārajos gados pirms saraksta iesniegšanas. Bezmaksas kvotas piešķir tikai iekārtām, par kurām ir sniegta šāda informācija.

▼ **M4**

2. Līdz katra gada 28. februārim kompetentās iestādes piešķir kvotu apjomu, kas sadalāms attiecīgajā gadā, aprēķinot to saskaņā ar 10., 10.a un 10.c pantu.

3. Saskaņā ar šā panta 2. punktu dalībvalstis nedrīkst piešķirt bezmaksas kvotas iekārtām, kuru iekļaušanu 1. punktā minētajā sarakstā Komisija ir noraidījusi.

▼ **M2**

IV NODAĻA

NOTEIKUMI, KO PIEMĒRO AVIĀCIJAI UN STACIONĀRĀM IEKĀRTĀM▼ **M4***11.a pants***Projekta pasākumu īstenošanā iegūto SES un ESV izmantošana ► **M9** ES ETS ◀, pirms stājusies spēkā starptautiska vienošanās par klimata pārmaiņām**

1. Neskarot 28. panta 3. un 4. punkta piemērošanu, piemēro šā panta 2. līdz 7. punktu.

2. Ja laikposmā no 2008. gada līdz 2012. gadam operatori vai gaisakuģu operatori dalībvalstu piešķirtās SES un ESV nav pilnībā izmantotas vai ja atbilstoši 8. punktam ir piešķirta atļauja izmantot kredītus, operatori var lūgt kompetentajai iestādei piešķirt tiem kvotas,

▼ **M4**

kas derīgas no 2013. gada, apmaiņā pret SES un ESV, kuras piešķirtas par emisiju samazinājumiem līdz 2012. gadam, kas panākti, īstenojot tāda veida projektus, kuri atbilda kritērijiem izmantošanai ► **M9** ES ETS ◀ laikposmā no 2008. gada līdz 2012. gadam.

Kompetentā iestāde šādu apmaiņu pēc pieprasījuma izdara līdz 2015. gada 31. martam.

3. Ja SES un ESV, ko dalībvalstis operatoriem vai gaisakuģu operatoriem ļāvušas izmantot laikposmā no 2008. gada līdz 2012. gadam, nav pilnībā izmantotas vai ja saskaņā ar 8. punktu tiem ir tiesības izmantot kredītus, kompetentās iestādes operatoriem atļauj SES un ESV no pirms 2013. gada reģistrētiem projektiem, kas izdotas par emisiju samazinājumiem no 2013. gada, apmainīt pret kvotām, kas derīgas no 2013. gada.

Šā punkta pirmā daļa attiecas uz SES un ESV visu veidu projektos, kuri atbilst kritērijiem izmantošanai ► **M9** ES ETS ◀ laikposmā no 2008. gada līdz 2012. gadam.

4. Ja SES un ESV, ko dalībvalstis operatoriem vai gaisakuģu operatoriem ļāvušas izmantot laikposmā no 2008. gada līdz 2012. gadam, nav pilnībā izmantotas vai ja saskaņā ar 8. punktu tiem ir tiesības izmantot kredītus, kompetentās iestādes operatoriem atļauj tās SES, kas piešķirtas par emisiju samazinājumiem no 2013. gada, apmainīt pret kvotām par jauniem projektiem, kas no 2013. gada uzsākti VAV.

Šā punkta pirmo daļu piemēro SES, kas iegūtas, īstenojot visu veidu projektus, kuri atbilst izmantošanai ► **M9** ES ETS ◀ laikposmā no 2008. gada līdz 2012. gadam, līdz brīdim, kad šīs vismazāk attīstītās valstis ir ratificējušas attiecīgu nolīgumu ar ► **M9** Savienību ◀, vai līdz 2020. gadam, atkarībā no tā, kas notiek agrāk.

5. Ja SES un ESV, ko dalībvalstis operatoriem vai gaisakuģu operatoriem ļāvušas izmantot laikposmā no 2008. gada līdz 2012. gadam, nav pilnībā izmantotas vai ja saskaņā ar 8. punktu tiem ir tiesības izmantot kredītus un ja sarunas par starptautiskās vienošanās noslēgšanu nav pabeigtas līdz 2009. gada 31. decembrim, kredītus no projektiem vai citām emisiju samazināšanas darbībām var izmantot ► **M9** ES ETS ◀ atbilstīgi nolīgumiem, kas noslēgti ar trešām valstīm, konkrēti norādot izmantošanas apjomu. Atbilstīgi šādiem nolīgumiem operatori var izmantot kredītus no projektu darbībām šajās trešās valstīs, lai izpildītu savas saistības saskaņā ar ► **M9** ES ETS ◀.

6. Visos 5. punktā minētajos nolīgumos paredz, ka ► **M9** ES ETS ◀ izmanto kredītus, kas iegūti, īstenojot projektus, kuri atbilst izmantošanai ► **M9** ES ETS ◀ laikposmā no 2008. gada līdz 2012. gadam, tostarp izmantojot atjaunojamās enerģijas vai energoefektivitātes tehnoloģijas, kas veicina tehnoloģiju nodošanu un ilgtspējīgu attīstību. Šādos nolīgumos var arī paredzēt, ka var izmantot kredītus no projektiem, kuros paredzētais bāzes scenārija līmenis ir mazāks par to līmeni, par kuru var sadalīt bezmaksas kvotas saskaņā ar 10.a pantā minētajiem pasākumiem, vai par ► **M9** Savienības ◀ tiesību aktos paredzēto līmeni.

▼ **M4**

7. Kad būs noslēgta starptautiska vienošanās par klimata pārmaiņām, no 2013. gada 1. janvāra ► **M9** ES ETS ◀ drīkstēs izmantot tikai kredītus no projektiem no trešām valstīm, kas ratificējušas vienošanos.

▼ **M9**

_____

▼ **M1***11.b pants***Projekta aktivitātes**

1. Dalībvalstis veic visus vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka bāzes scenāriju projekta aktivitātēm, ko nosaka turpmākos lēmumos, kuri pieņemti saskaņā ar *UNFCCC* vai Kioto Protokolu, un ko īsteno valstīs, kas ir parakstījušas Pievienošanās līgumu ar Savienību, ir pilnīgi saderīgas ar *acquis communautaire*, tostarp ar šajā Pievienošanās līgumā paredzētajām pagaidu atkāpēm.

▼ **M4**

► **M9** Savienība ◀ un tās dalībvalstis projekta pasākumus atļauj īstenot tikai tad, ja ikviena projekta dalībnieka galvenā mītne atrodas vai nu valstī, kas noslēgusi starptautisku vienošanos par šādiem projektiem, vai valstī vai pavalstī, vai reģionālā struktūrā, kas ir saistīta ar ► **M9** ES ETS ◀ saskaņā ar 25. pantu.

▼ **M1**

2. Izņemot 3. un 4. punktā paredzēto gadījumu, projekta norises valsts nodrošina, ka netiek piešķirtas ESV vai SES siltumnīcefekta gāzu emisiju ierobežošanai vai samazināšanai no ► **M2** darbības ◀, kurām piemērojama šī direktīva.

3. Līdz 2012. gada 31. decembrim saistībā ar KĪ un TAM projekta aktivitātēm, kas tieši samazina vai ierobežo emisijas no iekārtas, kurai piemērojama šī direktīva, ESV un SES var piešķirt tikai tad, ja šīs iekārtas operators anulē vienlīdzīgu kvotu skaitu.

4. Līdz 2012. gada 31. decembrim saistībā ar KĪ un TAM projekta aktivitātēm, kas netieši samazina vai ierobežo emisijas līmeni no iekārtas, kurai piemērojama šī direktīva, ESV un SES var piešķirt tikai tad, ja anulē vienlīdzīgu kvotu skaitu SES vai ESV izcelsmes dalībvalsts reģistrā.

5. Dalībvalsts, kas atļauj privātām vai valsts institūcijām piedalīties projektu darbībā, uzņemas atbildību par savām saistībām, kas noteiktas *UNFCCC* un Kioto Protokolā, un nodrošina to, ka šāda dalība saskan ar attiecīgajām pamatnostādņēm, praktiskiem pasākumiem un procedūrām, kas pieņemtas saskaņā ar *UNFCCC* vai Kioto Protokolu.

6. Gadījumā, ja projekta aktivitātes saistās ar hidroelektroenerģijas ražošanu ar ražošanas jaudu, kas ir lielāka par 20 MW, dalībvalsts, apstiprinot šādas projekta aktivitātes, projekta aktivitāšu veikšanas laikā nodrošina attiecīgu starptautisko kritēriju un pamatnostādņu ievērošanu, tostarp to kritēriju un pamatnostādņu ievērošanu, kas iekļautas Pasaules dambju apsaimniekošanas komisijas 2000. gada novembra ziņojumā "Dambji un attīstība. Jauns satvars lēmumu pieņemšanai".

▼ **M9**

_____

▼B*12. pants***Kvotu pārskaitīšana, nodošana un anulēšana**

1. Dalībvalstis nodrošina, ka kvotas var pārskaitīt starp:

a) personām ► **M9** Savienībā ◀;

b) personām ► **M9** Savienībā ◀ un personām trešās valstīs, kur šādas kvotas atzīst saskaņā ar 25. pantā minēto procedūru bez citiem ierobežojumiem kā tiem, kas ietverti un pieņemti saskaņā ar šo direktīvu.

▼M4

1.a Komisija līdz 2010. gada 31. decembrim pārbauda, vai emisiju kvotu tirgus ir pienācīgi aizsargāts pret iekšējās informācijas ļaunprātīgu izmantošanu vai tirgus manipulācijām, un vajadzības gadījumā iesniedz priekšlikumus šādas aizsardzības nodrošināšanai. Attiecīgi pielāgojot preču tirdzniecības noteikumus, var tikt piemēroti Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2003/6/EK (2003. gada 28. janvāris) par iekšējās informācijas ļaunprātīgu izmantošanu un tirgus manipulācijām (tirgus ļaunprātīgu izmantošanu) ⁽¹⁾ atbilstīgie noteikumi.

▼B

2. Dalībvalstis nodrošina, ka citu dalībvalstu kompetento iestāžu piešķirtās kvotas tiek atzītas, lai ► **M2** varētu pildīt gaisakuģa operatora pienākumus saskaņā ar 2.a punktu vai ◀ varētu izpildīt operatora pienākumus saskaņā ar 3. punktu.

▼M2

2.a Administrējošās dalībvalstis nodrošina, ka līdz katra gada 30. aprīlim katrs gaisakuģa operators nodod tādu kvotu skaitu, kas ir līdzvērtīgs emisiju kopapjomam iepriekšējā kalendārajā gadā no tām I pielikumā uzskaitītajām aviācijas darbībām, kurās viņš ir gaisakuģa operators, to pārbaudot saskaņā ar 15. pantu. Dalībvalstis nodrošina, ka kvotas, ko nodod saskaņā ar šo punktu, pēc tam anulē.

▼M8

3. Laikposmā līdz 2020. gada 31. decembrim dalībvalstis nodrošina, lai līdz katra gada 30. aprīlim katras iekārtas operators nodotu kvotas, kuras nav saskaņā ar II nodaļu piešķirtās kvotas, tādā daudzumā, kas ir vienāds ar attiecīgās iekārtas kopējo emisiju daudzumu iepriekšējā kalendārajā gadā, kurš pārbaudīts saskaņā ar 15. pantu, un lai šīs kvotas pēc tam tiktu anulētas. Laikposmā sākot ar 2021. gada 1. janvāri, dalībvalstis nodrošina, lai līdz katra gada 30. aprīlim katras iekārtas operators nodotu kvotas tādā daudzumā, kas vienāds ar attiecīgās iekārtas kopējo emisiju daudzumu iepriekšējā kalendārajā gadā, kurš pārbaudīts saskaņā ar 15. pantu, un lai šīs kvotas pēc tam tiktu anulētas, ievērojot 28.b pantā minēto pārskatīšanu.

3.-a Vajadzības gadījumā un kamēr tas ir nepieciešams, lai aizsargātu ES ETS vides integritāti, gaisa kuģu operatori un citiem operatoriem ES ETS aizliedz izmantot kvotas, ko piešķir dalībvalsts, attiecībā uz

⁽¹⁾ OV L 96, 12.4.2003., 16. lpp.

▼ M8

kuru pastāv tādas saistības gaisa kuģu operatoriem un citiem operatoriem, kas ir zaudējušas spēku. Tiesību akts, kas minēts 19. pantā, ietver pasākumus, kuri nepieciešami šajā punktā minētajos gadījumos.

▼ M4

3.a Pienākums nodot kvotas neattiecas uz pārbaudītām emisijām, kuras ir uztvertas un transportētas uz pastāvīgas uzglabāšanas iekārtu, kurai ir spēkā esoša atļauja saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2009/31/EK (2009. gada 23. aprīlis) par oglekļa dioksīda ģeoloģisko uzglabāšanu ⁽¹⁾.

▼ B

4. Dalībvalstis veic nepieciešamos pasākumus, lai nodrošinātu to, ka kvotas anulē jebkurā brīdī, kad to pieprasa persona, kas ir to turētāja. ► **M9** Gadījumā, ja dalībvalsts teritorijā papildu valsts pasākumu dēļ tiek slēgta elektroenerģijas ražošanas jauda, dalībvalstis var anulēt kvotas no kopējā izolāmo kvotu daudzuma, kā minēts 10. panta 2. punktā, līdz daudzumam, kas atbilst attiecīgās iekārtas vidējām verificētajām emisijām piecu gadu laikposmā pirms slēgšanas. Attiecīgā dalībvalsts par šādu atcelšanas nodomu informē Komisiju saskaņā ar deleģētajiem aktiem, kas pieņemti, ievērojot 10. panta 4. punktu. ◀

▼ M4

5. Šā panta 1. un 2. punktu piemēro, neskarot 10.c pantu.

▼ M9*13. pants***Kvotu derīgums**

Kvotas, kas izdotas, sākot ar 2013. gada 1. janvāri, ir beztermiņa. Kvotās, kas izdotas, sākot ar 2021. gada 1. janvāri, norāda, kurā 10 gadu laikposmā, sākot ar 2021. gada 1. janvāri, tās tikušas izdotas, un šīs kvotas ir derīgas emisijām, sākot no minētā laikposma pirmā gada.

▼ M4*14. pants***Emisiju monitoringa un ziņošanas kārtība****▼ M9**

1. Komisija pieņem īstenošanas aktus attiecībā uz detalizētu kārtību emisiju monitoringam un ziņošanai un attiecīgā gadījumā darbības datiem par darbībām, kuras uzskaitītas I pielikumā, tonnkilometru datu monitoringu un ziņošanu 3.e un 3.f panta piemērošanas nolūkā, to pamatā liekot IV pielikumā izklāstītos monitoringa un ziņošanas principus un šā panta 2. punktā izklāstītās prasības. Minētajos īstenošanas aktos pie prasībām attiecībā uz monitoringu un ziņošanu par attiecīgās gāzes emisijām ir arī noteikts katras siltumnīcas efektu izraisošas gāzes globālās sasilšanas potenciāls.

Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta 22.a panta 2. punktā.

⁽¹⁾ OV L 140, 5.6.2009., 114 lpp.

▼ **M4**

2. Šā panta 1. punktā minētajos ► **M9** aktos ◀ ņem vērā visprecīzākos un jaunākos pieejamos zinātniskos datus, jo īpaši no *IPCC*; tajā var arī izstrādāt prasības operatoriem ziņot par emisijām, kas saistītas ar ražošanu energoietilpīgās nozarēs, kuras var skart starptautiskā konkurence. Tāpat minētajos ► **M9** aktos ◀ var paredzēt prasības veikt šīs informācijas neatkarīgu pārbaudi.

Šajās prasībās var paredzēt, ka jāziņo, kāds emisiju līmenis rodas, ražojot elektroenerģiju (uz ko attiecas ► **M9** ES ETS ◀), kura vajadzīga šādu ražojumu ražošanai.

3. Dalībvalstis nodrošina, ka visi iekārtas operatori vai gaisakuģa ekspluatanti saskaņā ar 1. punktā minētajiem ► **M9** aktiem ◀ veic monitoringu un ziņo kompetentajai iestādei par emisijām katra kalendārā gada laikā no iekārtas vai – no 2010. gada 1. janvāra – no gaisakuģa, ko tie ekspluatē.

4. Šā panta 1. punktā minētajiem ► **M9** aktiem ◀ var ietvert prasības par automatizētu sistēmu un datu apmaiņas formātu izmantošanu, lai saskaņotu savstarpējo saziņu par monitoringa plāniem, emisiju gada ziņojumiem un pārbaudes pasākumiem, kuros ir iesaistīts operators, pārbaudītājs un kompetentās iestādes.

▼ **M2***15. pants*▼ **M4****Pārbaude un akreditācija**▼ **M2**

Dalībvalstis nodrošina to, ka ziņojumus, ko operatori un gaisakuģu operatori iesniedz saskaņā ar 14. panta 3. punktu, pārbauda saskaņā ar V pielikumā noteiktajiem kritērijiem un jebkādiem sīki izstrādātiem noteikumiem, ko Komisija pieņēmusi saskaņā ar šo pantu, un ka par tiem informē kompetento iestādi.

Dalībvalstis nodrošina to, ka operators vai gaisakuģa operators, kura ziņojums līdz katra gada 31. martam attiecībā uz iepriekšējā gada emisiju nav atzīts par apmierinošu saskaņā ar V pielikuma kritērijiem un sīki izstrādātiem noteikumiem, ko Komisija pieņēmusi saskaņā ar šo pantu, nevar turpmāk pārskaitīt kvotas, kamēr attiecīgā operatora vai gaisakuģa operatora ziņojums nav pārbaudīts un atzīts par apmierinošu.

Komisija saskaņā ar 23. panta 2. punktā minēto regulatīvo procedūru var pieņemt sīki izstrādātus noteikumus par to, kā pārbaudīt ziņojumus, ko gaisakuģu operatori iesniedz saskaņā ar 14. panta 3. punktu, kā arī saskaņā ar 3.e un 3.f pantu iesniegtos pieteikumus, tostarp pārbaudes procedūras, kas pārbaudītājiem jāizmanto.

▼ **M9**

Komisija pieņem īstenošanas aktus attiecībā uz emisiju ziņojumu verifikāciju, kuri pamatojas uz V pielikumā noteiktajiem principiem, un par verifikētāju akreditāciju un pārraudzību. Komisija var pieņemt arī īstenošanas aktus, lai verifīcētu ziņojumus, ko gaisa kuģu operatori iesniedz, ievērojot 14. panta 3. punktu, un saskaņā ar 3.e un 3.f pantu iesniegtos pieteikumus, tostarp lai pārbaudītu verifikācijas procedūras, ko izmantos pārbaudītāji. Tā paredz nosacījumus akreditācijai un akreditācijas atsaukšanai, savstarpējai atzīšanai un vajadzības gadījumā akreditācijas struktūru vienādranga izvērtēšanai.

▼ M9

Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta 22.a panta 2. punktā.

▼ M4*15.a pants***Informācijas izpaušana un dienesta noslēpums**

Dalībvalstis un Komisija nodrošina, ka visus lēmumus un ziņojumus par kvotu apjomu un piešķiršanu, kā arī emisiju monitoringu, ziņošanu un pārbaudi nekavējoties dara zināmus sabiedrībai, precīzi nodrošinot nediskriminējošu informācijas pieejamību.

Informāciju, uz kuru attiecas dienesta noslēpums, nedrīkst atklāt nevienai citai personai vai iestādei, izņemot gadījumus, ja to nosaka spēkā esošie normatīvie vai administratīvie noteikumi.

▼ B*16. pants***Sankcijas**

1. Dalībvalstis paredz normas par sankcijām, ko piemēro par to valsts noteikumu pārkāpumiem, kuri pieņemti saskaņā ar šo direktīvu, un veic nepieciešamos pasākumus, lai nodrošinātu šo normu izpildi. Paredzētajām sankcijām jābūt efektīvām, samērīgām un preventīvām. Dalībvalstis, ► M2 ————— ◀ par šiem noteikumiem paziņo Komisijai un tūlīt ziņo par jebkuriem vēlākiem to grozījumiem.

▼ M2

2. Dalībvalstis nodrošina to operatoru un gaisakuģu operatoru nosaukumu publicēšanu, kuri pārkāpj šīs direktīvas prasības par kvotu nodošanu pietiekamā daudzumā.

3. Dalībvalstis nodrošina, ka visi operatori un gaisakuģu operatori, kuri līdz katra gada 30. aprīlim nenodod kvotas, kas nosegtu emisiju iepriekšējā gada laikā, maksā sodanaudu par emisijas apjoma pārsniegšanu. Sodanauda par emisijas apjoma pārsniegšanu ir EUR 100 par katru emitēto tonnu oglekļa dioksīda ekvivalenta, par kuru operators nav nodevis kvotas. Sodanaudas nomaksāšana par emisijas apjoma pārsniegšanu neatbrīvo operatoru vai gaisakuģa operatoru no pienākuma, nododot kvotas par nākamo kalendāro gadu, nodot tādu kvotu daudzumu, kas nosegtu pārsniegto emisijas apjomu.

▼ M4

4. Soda par emisiju apjomu pārsniegšanu saistībā ar kvotām, kas piešķirtas no 2013. gada 1. janvāra, palielina atbilstīgi Eiropas patēriņa cenu indeksam.

▼ M2

5. Ja gaisakuģa operators nepilda šīs direktīvas uzliktās saistības un ja citi izpildes pasākumi nav nodrošinājuši izpildi, tā administrējošā dalībvalsts var lūgt Komisiju pieņemt lēmumu par darbības aizliegumu attiecīgajam gaisakuģa operatoram.

6. Administrējošās dalībvalsts lūgumā, ko iesniedz saskaņā ar 5. punktu, iekļauj:

▼ **M2**

- a) pierādījumu, ka gaisakuģa operators nav izpildījis šajā direktīvā paredzētās saistības;
- b) informāciju par attiecīgās dalībvalsts veiktām izpildes darbībām;
- c) pamatojumu darbības aizlieguma piemērošanai ► **M9** Savienībā ◀; un
- d) ieteikumu, cik plašam jābūt darbības aizliegumam ► **M9** Savienības ◀ mērogā, un visus citus nosacījumus, kas būtu jāpiemēro.

7. Komisija, saņēmusi tai adresētos lūgumus, kā minēts 5. punktā, informē citas dalībvalstis ar to pārstāvju 23. panta 1. punktā minētajā komitejā starpniecību un saskaņā ar komitejas reglamentu.

8. Ja ir iespējams un ja tas ir lietderīgi, pirms pieņem lēmumu pēc lūguma saskaņā ar 5. punktu, apspriežas ar iestādēm, kas atbild par attiecīgā gaisakuģa operatora reglamentējošu kontroli. Ja vien iespējams, rīko Komisijas un dalībvalstu kopīgas konsultācijas.

9. Komisijai apsverot, vai pieņemt lēmumu pēc lūguma saskaņā ar 5. punktu, tā attiecīgajam gaisakuģa operatoram atklāj būtiskus faktus un apsvērumus, kas ir tāda lēmuma pamatā. Attiecīgajam gaisakuģa operatoram dod iespēju iesniegt Komisijai rakstiskus komentārus 10 darb-dienās no informācijas atklāšanas dienas.

10. Pēc dalībvalsts lūguma Komisija saskaņā ar ► **M9** pārbaudes procedūru, kas minēta 22.a panta 2. punktā, ◀ var pieņemt lēmumu par darbības aizlieguma piemērošanu attiecīgajam gaisakuģa operatoram.

11. Katra dalībvalsts savā teritorijā izpilda visus lēmumus, kas pieņemti saskaņā ar 10. punktu. Tās informē Komisiju par visiem pasākumiem, kas veikti, lai izpildītu šādus lēmumus.

▼ **M9**

12. Komisija pieņem īstenošanas aktus ar sīki izstrādātiem noteikumiem attiecībā uz šajā pantā minētajām procedūrām. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta 22.a panta 2. punktā.

▼ **M1***17. pants***Piekļuve informācijai**

Lēmumus attiecībā uz kvotu sadali, informāciju par projekta aktivitātēm, kurās piedalās dalībvalsts vai kurās tā atļauj piedalīties privātām vai valsts institūcijām, kā arī ziņojumus par emisiju, ko pieprasa sakarā ar siltumnīcefekta gāzu emisijas atļauju un kas glabājas kompetentajā iestādē, dara pieejamu sabiedrībai saskaņā ar Direktīvu 2003/4/EK.

▼ B*18. pants***Kompetentā iestāde**

Dalībvalstis veic administratīvos pasākumus, norādot attiecīgo kompetento iestādi vai kompetentās iestādes, kas īsteno šīs direktīvas noteikumus. Ja ir izraudzīts vairāk par vienu kompetento iestādi, tad šo iestāžu darbs attiecībā uz šo direktīvu ir jākoordinē.

▼ M1

Jo īpaši dalībvalstis nodrošina koordināciju starp to izraudzīto kontaktpersonu Kioto Protokola 6. panta 1. punkta a) apakšpunkta projekta aktivitāšu apstiprināšanai un to izraudzīto valsts iestādi Kioto Protokola 12. panta īstenošanai, ko attiecīgi izraugās saskaņā ar turpmākiem lēmumiem, kuri pieņemti saskaņā ar *UNFCCC* vai Kioto Protokolu.

▼ M2*18.a pants***Administrējošā dalībvalsts**

1. Administrējošā dalībvalsts gaisakuģa operatoram ir:

- a) dalībvalsts, kas izsniegusi darbības licenci attiecīgajam gaisakuģa operatoram, ja gaisakuģa operatoram ir spēkā esoša darbības licence, ko kāda dalībvalsts ir izdevusi saskaņā ar Padomes Regulu (EEK) Nr. 2407/92 (1992. gada 23. jūlijs) par aviopārvadātāju licencēšanu ⁽¹⁾; un
- b) visos citos gadījumos – dalībvalsts ar lielāko aprēķināto par aviācijas emisijām uzskatāmo emisiju daudzumu lidojumos, ko bāzes gadā veicis attiecīgais gaisakuģa operators.

2. Ja jebkura 3.c pantā minētā laikposma pirmajos divos gados neviens par aviācijas emisijām uzskatāmu emisiju daudzums lidojumos, ko veicis gaisakuģa operators, uz kuru attiecas šā panta 1. punkta b) apakšpunkts, nav attiecināts uz tā administrējošo dalībvalsti, konkrēto gaisakuģa operatoru nākamajā laikposmā nodod citai administrējošajai dalībvalstij. Jaunā administrējošā dalībvalsts ir tā dalībvalsts, kurai ir lielākais aprēķinātais par aviācijas emisijām uzskatāmo emisiju daudzums lidojumos, ko attiecīgais gaisakuģa operators ir veicis iepriekšējā laikposma divos pirmajos gados.

3. Pamatojoties uz labāko pieejamo informāciju, Komisija:

- a) līdz 2009. gada 1. februārim publicē to gaisakuģu operatoru sarakstu, kuri no 2006. gada 1. janvāra ir veikuši I pielikumā uzskaitītās aviācijas darbības, katram gaisakuģa operatoram norādot administrējošo dalībvalsti saskaņā ar 1. punktu; un

⁽¹⁾ OV L 240, 24.8.1992., 1. lpp.

▼ **M2**

b) līdz katra nākamā gada 1. februārim atjaunina sarakstu, lai iekļautu gaisakuģu operatorus, kas vēlāk ir veikuši I pielikumā uzskaitītās aviācijas darbības.

4. Komisija saskaņā ar ► **M9** pārbaudes procedūru, kas minēta 22.a panta 2. punktā, ◀ var izstrādāt pamatnostādnes par gaisakuģu operatoru pārvaldību, ko saskaņā ar šo direktīvu veic administrējošās dalībvalstīs.

5. Šā panta 1. punktā bāzes gads ir darbības pirmais kalendārais gads tādiem gaisakuģu operatoriem, kas ► **M9** Savienībā ◀ ir sākuši darbību pēc 2006. gada 1. janvāra, un visos pārējos gadījumos – kalendārais gads, kas sākas 2006. gada 1. janvārī.

*18.b pants***Eurocontrol sniegts atbalsts**

Lai Komisija varētu veikt pienākumus saskaņā ar 3.c panta 4. punktu un 18.a pantu, tā var lūgt *Eurocontrol* vai citas atbilstīgas organizācijas atbalstu un šajā nolūkā slēgt attiecīgus nolīgumus ar minētajām organizācijām.

▼ **B***19. pants***Reģistri**▼ **M4**

1. Kvotas, kas piešķirtas no 2012. gada 1. janvāra, uzkrāj ► **M9** Savienības ◀ reģistrā, lai tās saskaņā ar ► **M9** aktiem ◀ par standartizētu un drošu reģistru sistēmu varētu īstenot darbības, kas saistītas ar dalībvalstī atvērtajiem kontiem un kvotu sadali, nodošanu un anulēšanu, kā noteikts 3. punktā minētajos Komisijas ► **M9** aktos ◀.

Dalībvalstis var veikt darbības, kas atļautas saskaņā ar *UNFCCC* vai Kioto protokolu.

▼ **B**

2. Kvotas var būt jebkurai personai. Reģistram ir jābūt pieejamam sabiedrībai, un tajā jābūt atsevišķai uzskaitēi par kvotām, kas ir katrai personai, kurai kvotas piešķirtas vai pārskaitītas.

▼ **M9**

3. Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 23. pantu, lai šo direktīvu papildinātu, nosakot visas nepieciešamās prasības attiecībā uz Savienības reģistru tirdzniecības periodam, kas sākas 2013. gada 1. janvārī, un turpmākajiem periodiem standartizētu elektronisku datu bāzu formā, kurās ietverti kopīgi datu elementi, kas ļauj attiecīgi izsekot kvotu piešķiršanu, turēšanu, pārskaitīšanu un anulēšanu un nodrošināt sabiedrības piekļuvi un attiecīgu konfidencialitāti. Minētie deleģētie akti ietver arī kārtību, kā stājas spēkā noteikumi par kvotu savstarpēju atzīšanu, kas ietverti nolīgumos par emisijas kvotu tirdzniecības sistēmu sasaistīšanu.

▼ **M4**

4. Šā panta 3. punktā minētajos ► **M9** aktos ◀ paredz kārtību, kādā ► **M9** Savienības ◀ reģistrs veic transakcijas un citas operācijas, lai veiktu 25. panta 1.b punktā paredzētās darbības. Minētajos ► **M9** aktos ◀ paredz arī procesus pārmaiņu un incidentu pārvaldībai

▼ M4

- ▶ **M9** Savienības ◀ reģistram attiecībā uz šā panta 1. punktā minētajiem jautājumiem. Tajos paredz atbilstīgu kārtību, kādā
- ▶ **M9** Savienības ◀ reģistrs nodrošina, lai būtu iespējams īstenot dalībvalstu iniciatīvas attiecībā uz efektivitātes paaugstināšanu, administratīvo izmaksu pārvaldību un kvalitātes kontroles pasākumiem.

▼ B*20. pants***Centrālais administrators**

1. Komisija nozīmē centrālo administratoru, kurš uztur neatkarīgu darījumu žurnālu, kurā uzskaitīta kvotu piešķiršana, pārskaitīšana un anulēšana.

2. Centrālais administrators veic automatizētu pārbaudi par katru darījumu reģistros, izmantojot neatkarīgo darījumu žurnālu, lai novērstu pārkāpumus attiecībā uz kvotu piešķiršanu, pārskaitīšanu un anulēšanu.

3. Ja automātiskās pārbaudes laikā atklājas pārkāpumi, centrālais administrators informē dalībvalsti vai dalībvalstis, kuras līdz pārkāpumu novēršanai nedrīkst reģistrēt apšaubīto darījumu un turpmākos darījumus saistībā ar attiecīgajām kvotām.

*21. pants***Dalībvalstu iesniegtie ziņojumi**

1. Dalībvalstis katru gadu iesniedz Komisijai ziņojumu par šīs direktīvas piemērošanu. ▶ **M4** Šajā ziņojumā īpaša uzmanība jāpievērš kvotu sadales kārtībai, reģistru darbībai, monitoringa un ziņošanas īstenošanas pasākumu piemērošanai, pārbaudei un akreditācijai, jautājumiem, kas saistīti ar šīs direktīvas ievērošanu, kā arī kvotu fiskālajam režīmam, ja tāds pastāv. ◀ Pirmo ziņojumu nosūta Komisijai līdz 2005. gada 30. jūnijam. ▶ **M9** Ziņojumu sagatavo, pamatojoties uz anketu vai formu, ko pieņem Komisija ar īstenošanas aktiem. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta 22.a panta 2. punktā. ◀ Anketu vai formu nosūta dalībvalstij vismaz sešus mēnešus pirms pirmā ziņojuma iesniegšanai noteiktā termiņa.

2. Balstoties uz 1. punktā minētajiem ziņojumiem, Komisija triju mēnešu laikā pēc ziņojumu saņemšanas no dalībvalstīm publicē ziņojumu par šīs direktīvas piemērošanu.

▼ M4

3. Komisija organizē informācijas apmaiņu starp dalībvalstu kompetentajām iestādēm par jaunākajām norisēm saistībā ar kvotu piešķiršanu, ESV un SES izmantošanu ▶ **M9** ES ETS ◀, reģistru darbību, monitoringu, ziņošanu, pārbaudi, akreditāciju, informācijas tehnoloģijām un šīs direktīvas ievērošanu.

▼ **M9**

4. Reizi trīs gados Komisija 1. punktā minētajā ziņojumā īpašu uzmanību pievērš arī līdzvērtīgiem pasākumiem, kuri pieņemti attiecībā uz mazām, no ES ETS izslēgtām iekārtām. Jautājumu par līdzvērtīgiem pasākumiem, kuri pieņemti attiecībā uz mazām iekārtām, apsver 3. punktā minētajā informācijas apmaiņā.

▼ **M1***21.a pants***Atbalsts rīcībspējas palielināšanas pasākumiem**

Saskaņā ar *UNFCCC*, Kioto Protokolu un jebkuriem turpmākiem lēmumiem, kas pieņemti to īstenošanai, Komisijai un dalībvalstīm ir jāatbalsta rīcībspējas palielināšanas pasākumi jaunattīstības valstīs un valstīs, kas ir iekļāvušās pārejas procesā uz tirgus ekonomiku, lai palīdzētu tām pilnībā izmantot KĪ un TAM atbilstīgi to ilgtspējīgās attīstības stratēģijām un veicināt uzņēmumu iesaisti KĪ un TAM projektu attīstībā un īstenošanā.

▼ **M9***22. pants***Pielikumu grozījumi**

Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 23. pantu, lai attiecīgā gadījumā grozītu šīs direktīvas pielikumus, izņemot I, II.a un II.b pielikumu, ievērojot 21. pantā paredzētos ziņojumus un šīs direktīvas piemērošanā gūto pieredzi. Var grozīt IV un V pielikumu, lai uzlabotu emisiju monitoringu, ziņošanu un verifikāciju.

*22.a pants***Komiteju procedūra**

1. Komisijai palīdz Klimata pārmaiņu komiteja, kas izveidota ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 525/2013/EK⁽¹⁾ 26. pantu. Minētā komiteja ir komiteja Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 182/2011 nozīmē⁽²⁾.

2. Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Regulas (ES) Nr. 182/2011 5. pantu.

Ja komiteja nesniedz atzinumu, Komisija nepieņem īstenošanas akta projektu, un tiek piemērota Regulas (ES) Nr. 182/2011 5. panta 4. punkta trešā daļa.

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 525/2013 (2013. gada 21. maijs) par mehānismu siltumnīcefekta gāzu emisiju pārraudzībai un ziņošanai un citas informācijas ziņošanai valstu un Savienības līmenī saistībā ar klimata pārmaiņām un par Lēmuma Nr. 280/2004/EK atcelšanu (OV L 165, 18.6.2013., 13. lpp.).

⁽²⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 182/2011 (2011. gada 16. februāris), ar ko nosaka normas un vispārīgus principus par dalībvalstu kontroles mehānismiem, kuri attiecas uz Komisijas īstenošanas pilnvaru izmantošanu (OV L 55, 28.2.2011., 13. lpp.).

▼ **M9**

23. pants

Deleģēšanas īstenošana

1. Pilnvaras pieņemt deleģētos aktus Komisijai piešķir, ievērojot šajā pantā izklāstītos nosacījumus.

2. Pilnvaras pieņemt 3.d panta 3. punktā, 10. panta 4. punktā, 10.a panta 1. un 8. punktā, 10.b panta 5. punktā, 19. panta 3. punktā, 22. pantā, 24. panta 3. punktā, 24.a panta 1. punktā, 25.a panta 1. punktā un 28.c pantā minētos deleģētos aktus Komisijai piešķir uz nenoteiktu laiku no 2018. gada 8. aprīļa.

3. Eiropas Parlaments vai Padome jebkurā laikā var atsaukt 3.d panta 3. punktā, 10. panta 4. punktā, 10.a panta 1. un 8. punktā, 10.b panta 5. punktā, 19. panta 3. punktā, 22. pantā, 24. panta 3. punktā, 24.a panta 1. punktā, 25.a panta 1. punktā un 28.c pantā minēto pilnvaru deleģēšanu. Ar lēmumu par atsaukšanu izbeidz tajā norādīto pilnvaru deleģēšanu. Lēmums stājas spēkā nākamajā dienā pēc tā publicēšanas Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī vai vēlākā dienā, kas tajā norādīta. Tas neskar jau spēkā esošos deleģētos aktus.

4. Pirms deleģētā akta pieņemšanas Komisija apspriežas ar ekspertiem, kurus katra dalībvalsts iecēlusi saskaņā ar principiem, kas noteikti 2016. gada 13. aprīļa Iestāžu nolīgumā par labāku likumdošanas procesu⁽¹⁾.

5. Tiklīdz Komisija pieņem deleģētu aktu, tā par to paziņo vienlaikus Eiropas Parlamentam un Padomei.

6. Saskaņā ar 3.d panta 3. punktu, 10. panta 4. punktu, 10.a panta 1. un 8. punktu, 10.b panta 5. punktu, 19. panta 3. punktu, 22. pantu, 24. panta 3. punktu, 24.a panta 1. punktu, 25.a panta 1. punktu un 28.c pantu pieņemts deleģētais akts stājas spēkā tikai tad, ja divos mēnešos no dienas, kad minētais akts paziņots Eiropas Parlamentam un Padomei, ne Eiropas Parlaments, ne Padome nav izteikuši iebildumus vai ja pirms minētā laikposma beigām gan Eiropas Parlaments, gan Padome ir informējuši Komisiju par savu nodomu neizteikt iebildumus. Pēc Eiropas Parlamenta vai Padomes iniciatīvas šo laikposmu pagarina par diviem mēnešiem.

▼ **M4**

24. pants

Procedūras papildu darbību un gāzu vienpusējai iekļaušanai▼ **M9**

1. No 2008. gada dalībvalstis var saskaņā ar šo direktīvu piemērot emisijas kvotu tirdzniecību darbībām un siltumnīcas efektu izraisošām gāzēm, kuras nav uzskaitītas I pielikumā, ņemot vērā visus attiecīgos kritērijus, jo īpaši ietekmi uz iekšējo tirgu, potenciālos konkurences izkropļojumus, ES ETS vides integritāti un plānotās monitoringa un ziņošanas sistēmas uzticamību, ar noteikumu, ka šādu darbību un siltumnīcas efektu izraisīto gāzu iekļaušanu ir apstiprinājuši Komisija saskaņā ar deleģētajiem aktiem, kurus Komisija tiek pilnvarota pieņemt saskaņā ar 23. pantu.

⁽¹⁾ OV L 123, 12.5.2016., 1. lpp.

▼ **M4**

2. Kad ir apstiprināta papildu darbību un gāzu iekļaušana, Komisija var vienlaikus atļaut papildu kvotu piešķiršanu un atļaut citām dalībvalstīm iekļaut šādas papildu darbības un gāzes.

3. Pēc Komisijas iniciatīvas vai pēc dalībvalsts pieprasījuma var pieņemt ►**M9** aktus ◀ par monitoringu un ziņošanu par emisijām saistībā ar darbībām, iekārtām un siltumnīcas efektu izraisošajām gāzēm, kuru kombinācija nav minēta I pielikumā, ja šo monitoringu un ziņošanu var veikt ar pienācīgu precizitāti.

▼ **M9**

Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 23. pantu, lai šajā sakarā papildinātu direktīvu.

▼ **M4***24.a pants***Saskaņoti noteikumi emisiju samazināšanas projektiem**▼ **M9**

1. Līdztekus 24. pantā paredzētajai citu gāzu un darbību iekļaušanai Komisija var pieņemt pasākumus attiecībā uz kvotu vai kredītu izdošanu saistībā ar dalībvalstu pārvaldītiem projektiem, kas samazina tādu siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas, kas nav ietvertas ES ETS.

Šie pasākumi ir saskanīgi ar aktiem, kurus pieņem, ievērojot bijušo 11.b panta 7. punktu, kāds bija spēkā pirms 2018. gada 8. aprīļa. Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 23. pantu, lai papildinātu direktīvu, nosakot procedūru, kura jāievēro.

▼ **M4**

Šādu pasākumu dēļ nedrīkst veidoties tādu emisiju samazinājumu dubulta uzskaitē un tie nedrīkst radīt šķēršļus citu tādu emisiju samazināšanas pasākumu īstenošanai, kas nav ietvertas ►**M9** ES ETS ◀. Pasākumus pieņem tikai tādā gadījumā, ja nav iespējama citu gāzu un darbību iekļaušana saskaņā ar 24. pantu, un nākamajā ►**M9** ES ETS ◀ pārskatīšanas reizē ir jāapsver iespēja pieņemt vienotus noteikumus visā ►**M9** Savienībā ◀ attiecībā uz šīm emisijām.

▼ **M9**

_____

▼ **M4**

3. Dalībvalsts var atteikties piešķirt kvotas vai kredītus saistībā ar konkrētu tipu projektiem, kuri paredz samazināt siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas to teritorijā.

Šādus projektus īsteno, pamatojoties uz nolīgumu ar dalībvalsti, kurā projektu īsteno.

▼ **B***25. pants***Saistība ar citām siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas kvotu tirdzniecības sistēmām**

1. Šādi līgumi būtu jāslēdz ar trešām valstīm, kuras minētas Kioto protokola B pielikumā un kuras ir šo protokolu ratificējušas, lai nodrošinātu savstarpēju kvotu atzīšanu starp ►**M9** ES ETS ◀ un citām siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas kvotu tirdzniecības sistēmām saskaņā ar Līguma 300. panta noteikumiem.

▼ **M4**

1.a Var noslēgt nolīgumus, kuros paredzēta kvotu savstarpēja atzīšana starp ►**M9** ES ETS ◀ un saderīgām obligātajām siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisiju tirdzniecības sistēmām, kuras paredz absolūtos emisiju ierobežojumus un kuras izveidotas jebkurā citā valstī, pavalstī vai reģionālā struktūrā.

1.b Ar trešām valstīm vai pavalstīm, vai reģionālām struktūrām var noslēgt nesaistošus nolīgumus par administratīvo un tehnisko jautājumu koordinēšanu saistībā ar kvotām ►**M9** ES ETS ◀ vai citās obligātās siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisiju tirdzniecības sistēmās, kas paredz absolūtos emisiju ierobežojumus.

▼ **M9**▼ **M2***25.a pants***Trešo valstu veikti pasākumi, lai mazinātu aviācijas ietekmi uz klimata pārmaiņām**

1. ►**M9** Ja kāda trešā valsts pieņem pasākumus, lai mazinātu to lidojumu ietekmi uz klimata pārmaiņām, kuri tiek uzsākti no minētās trešās valsts, bet tiek pabeigti Savienībā, Komisija, apspriedusies ar attiecīgo trešo valsti un dalībvalstīm, kas ir 22.a panta 1. punktā minētajā komitejā, apsver pieejamās iespējas, lai nodrošinātu ES ETS un šīs valsts pasākumu optimālu mijiedarbību.

Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 23. pantu, lai grozītu šīs direktīvas I pielikumu nolūkā paredzēt, ka lidojumus, kas veikti no attiecīgās trešās valsts, svītro no I pielikumā uzskaitītajām aviācijas darbībām, vai lai attiecībā uz aviācijas darbībām, kuras uzskaitītas I pielikumā, noteiktu jebkurus citus grozījumus – izņemot attiecībā uz darbības jomu –, kuri prasīti nolīgumā, kas noslēgts, ievērojot Līguma par Eiropas Savienības darbību 218. pantu. ◀

Komisija var ierosināt Eiropas Parlamentam un Padomei jebkādus citus grozījumus šajā direktīvā.

Komisija vajadzības gadījumā var arī ieteikt Padomei sākt sarunas saskaņā ar Līguma 300. panta 1. punktu, lai ar attiecīgo trešo valsti slēgtu nolīgumu.

2. ►**M9** Savienība ◀ un tās dalībvalstis turpina centienus panākt vienošanos par pasaules mēroga pasākumiem, lai samazinātu aviācijas radīto siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisiju apjomu. Ņemot vērā jebkādu tādu vienošanos, Komisija izvērtē, vai ir jāveic grozījumi šajā direktīvā, ciktāl tā attiecas uz gaisakuģu operatoriem.

▼ **B***26. pants***Direktīvas 96/61/EK grozījumi**

Direktīvas 96/61/EE 9. panta 3. punktam pievieno šādus daļas:

“Ja siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas no iekārtas ir noteiktas I pielikumā Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvai 2003/87/EK (2003. gada 13. oktobris), ar kuru nosaka sistēmu siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas kvotu tirdzniecībai Kopienā un groza

▼B

Padomes Direktīvu 96/61/EK (*), saistībā ar iekārtā veicamajām darbībām, atļaujā neietver attiecīgās gāzes tiešās emisijas robežvērtības, ja vien tas nav nepieciešams, lai nerastos nozīmīgs vietējais piesārņojums.

Saistībā ar darbībām, kas minētas Direktīvas 2003/87/EK I pielikumā, dalībvalstis var izvēlēties neizvirzīt prasības attiecībā uz energoefektivitāti sadedzināšanas iekārtām un citām iekārtām objektā, kuras emitē oglekļa dioksīdu.

Nepieciešamības gadījumā kompetentās iestādes atļauju attiecīgi groza.

Trīs iepriekšējās punkta daļas neattiecas uz iekārtām, kurām uz laiku nepiemēro siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas kvotu Kopienas tirdzniecības sistēmu saskaņā ar Direktīvas 2003/87/EK 27. pantu.

(*) OV L 275, 25.10.2003., 32. lpp.”

▼M4*27. pants*

To mazo iekārtu izslēgšana no ►M9 ES ETS ◄, uz kurām attiecināti līdzvērtīgi pasākumi

1. Pēc apspriešanās ar operatoru dalībvalstis var no ►M9 ES ETS ◄ izslēgt iekārtas, kuras kompetentajām iestādēm paziņojušas, ka to emisijas (izņemot biomasas emisijas) katrā no trim gadiem pirms paziņošanas saskaņā ar a) apakšpunktu bijušas mazākas par 25 000 tonnām oglekļa dioksīda ekvivalenta, un, ja tajās veic sadedzināšanas darbības, to nominālā siltumspēja ir mazāka par 35 MW, un uz kurām attiecināti pasākumi, kas ļaus panākt līdzvērtīgu emisiju samazinājumu; ja attiecīgā dalībvalsts izpilda šādus nosacījumus:

- a) paziņo Komisijai par katru šādu iekārtu, norādot, kādi līdzvērtīgi pasākumi attiecībā uz šo iekārtu, lai sasniegtu līdzvērtīgu ieguldījumu emisiju samazināšanā, ir ieviesti, – pirms dienas, kad iekārtu saraksts jāiesniedz saskaņā ar 11. panta 1. punktu, un vēlākais – dienā, kad šo sarakstu iesniedz Komisijai;
- b) apliecina, ka ir izstrādāta monitoringa kārtība, lai izvērtētu, vai kādā kalendārajā gadā kāda no iekārtām ir emitējusi 25 000 tonnu vai vairāk oglekļa dioksīda ekvivalenta (izņemot emisijas no biomasas). Dalībvalstis saskaņā ar 14. pantu var atļaut vienkāršotus monitoringa, ziņošanas un pārbaudes pasākumus attiecībā uz iekārtām, kuru vidējās gada pārbaudītās emisijas 2008.–2010. gadā ir mazākas par 5 000 tonnām gadā;
- c) apliecina, ka, ja kādā kalendārajā gadā kāda no iekārtām ir emitējusi 25 000 tonnu vai vairāk oglekļa dioksīda ekvivalenta (izņemot emisijas no biomasas) vai ja pasākumi, kurus piemēro šai iekārtai, lai sasniegtu līdzvērtīgu ieguldījumu emisiju samazināšanā, vairs nav spēkā, iekārta no jauna tiks iekļauta ►M9 ES ETS ◄;
- d) publicē a), b) un c) apakšpunktā minēto informāciju, lai ieinteresētās personas varētu iesniegt savus apsvērumus.

No ►M9 ES ETS ◄ var izslēgt arī slimnīcas, ja tās veic līdzvērtīgus pasākumus.

▼ **M4**

2. Ja pēc tam, kad ir pagājis trīs mēnešu periods no dienas, kad publicēts paziņojums ieinteresētajām personām iesniegt savus apsvērumus, Komisijai sešos mēnešos nerodas iebildumi, izslēgšanu uzskata par apstiprinātu.

Pēc tam, kad kvotas par laika periodu, kurā iekārta ir iekļauta ► **M9** ES ETS ◀, ir nodotas, iekārtu no sistēmas izslēdz un dalībvalsts tai vairs nepiešķir bezmaksas kvotas saskaņā ar 10.a pantu.

3. Ja iekārtu no jauna iekļauj ► **M9** ES ETS ◀ saskaņā ar 1. punkta c) apakšpunktu, jebkādas kvotas, ko piešķir saskaņā ar 10.a pantu, piešķir no gada, kad iekārta no jauna iekļauta sistēmā. Šīm iekārtām piešķirtās kvotas atskaita no daudzuma, ko attiecīgā dalībvalsts, kurā atrodas šīs iekārtas, izsolītu saskaņā ar 10. panta 2. punktu.

▼ **M9**

Jebkura šāda iekārta paliek iekļauta ES ETS visā atlikušajā 11. panta 1. punktā minētajā periodā, kura laikā tā tika no jauna iekļauta.

▼ **M4**

4. Attiecībā uz iekārtām, kuras nav bijušas iekļautas ► **M9** ES ETS ◀ laikposmā no 2008. gada līdz 2012. gadam, lai noteiktu emisijas trim gadiem pirms paziņošanas saskaņā ar 1. punkta a) apakšpunktu, var piemērot vienkāršotas prasības monitoringam, ziņošanai un pārbaudei.

▼ **M9***27.a pants***Iekārtu, kas emitē mazāk nekā 2 500 tonnas, izvēles izslēgšana**

1. Dalībvalstis var no ES ETS izslēgt iekārtas, kuras attiecīgās dalībvalsts kompetentajai iestādei paziņojušas, ka to emisijas (neietverot biomasas emisijas) katrā no trim gadiem pirms paziņošanas saskaņā ar a) apakšpunktu bijušas mazākas par 2 500 tonnām oglekļa dioksīda ekvivalenta ar noteikumu, ka attiecīgā dalībvalsts:

- a) paziņo Komisijai par katru šādu iekārtu pirms dienas, kad jāiesniedz iekārtu saraksts saskaņā ar 11. panta 1. punktu, vai vēlākais dienā, kad šo sarakstu iesniedz Komisijai;
- b) apliecina, ka ir izstrādāta vienkāršota monitoringa kārtība, lai izvērtētu, vai kādā kalendārajā gadā kāda no iekārtām ir emitējusi 2 500 tonnu vai vairāk oglekļa dioksīda ekvivalenta (izņemot emisijas no biomasas);
- c) apliecina, ka, ja kādā kalendārajā gadā kāda no iekārtām būs emitējusi 2 500 tonnu vai vairāk oglekļa dioksīda ekvivalenta (izņemot emisijas no biomasas), iekārta no jauna tiks iekļauta ES ETS; un

▼ **M9**

d) dara a), b) un c) apakšpunktā minēto informāciju publiski pieejamu.

2. Ja iekārtu no jauna iekļauj ES ETS saskaņā ar šā panta 1. punkta c) apakšpunktu, jebkādas kvotas, ko piešķir, ievērojot 10.a pantu, piešķir no gada, kad iekārta no jauna iekļauta sistēmā. Šādai iekārtai piešķirtās kvotas atskaita no daudzuma, ko attiecīgā dalībvalsts, kurā atrodas šīs iekārtas, izsolītu saskaņā ar 10. panta 2. punktu.

3. Dalībvalstis no ES ETS var arī izslēgt rezerves vai dublējuma vienības, kuras nedarbojās vairāk kā 300 stundu gadā katrā no trim gadiem pirms paziņošanas saskaņā ar 1. punkta a) apakšpunktu pie tādiem pašiem nosacījumiem, kā izklāstīts 1. un 2. punktā.

▼ **M4***28. pants*

Korekcijas, kas piemērojamas pēc tam, kad ► **M9 Savienība ◀ apstiprina starptautisku vienošanos par klimata pārmaiņām**

1. Trīs mēnešos no dienas, kad ► **M9** Savienība ◀ ir parakstījusi starptautisku vienošanos par klimata pārmaiņām, kas paredz, ka līdz 2020. gadam siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas obligāti jāsamazina par vairāk nekā 20 % salīdzinājumā ar 1990. gada līmeņiem, kā to atspoguļo 2007. gada marta Eiropadomē apstiprinātās 30 % samazinājuma saistības, Komisija iesniedz ziņojumu, kurā jo īpaši novērtēti šādi punkti:

- a) to pasākumu būtība, par kuriem panākta vienošanās starptautiskās sarunās, kā arī citu attīstīto valstu saistības, kas salīdzināmas ar ► **M9** Savienības ◀ emisiju samazināšanas saistībām, un saistības, kuras uzņēmušās ekonomiski attīstītākās jaunattīstības valstis, lai dotu savai atbildībai un attiecīgajām iespējām atbilstīgu ieguldījumu;
- b) starptautiskās vienošanās par klimata pārmaiņām ietekme un ar to saistītās nepieciešamās izvēles ► **M9** Savienības ◀ līmenī, lai līdzsvaroti, pārredzami un vienlīdzīgi pārietu uz vērienīgāku 30 % samazinājuma mērķi, ņemot vērā Kioto protokola pirmajā saistību periodā paveikto;
- c) ► **M9** Savienības ◀ ražošanas nozaru konkurētspēja, ņemot vērā ar to saistīto oglekļa emisiju pārvirzes riskiem;
- d) starptautiskās vienošanās par klimata pārmaiņām ietekme uz citām ► **M9** Savienības ◀ ekonomikas nozarēm;
- e) ietekme uz ► **M9** Savienības ◀ lauksaimniecības nozari, tostarp oglekļa emisiju pārvirzes riski;
- f) atbilstīgi noteikumi, lai iekļautu ar zemes lietojumu, zemes lietojuma maiņu un mežsaimniecību saistītās emisijas un piesaisti ► **M9** Savienībā ◀;

▼ **M4**

- g) apmežošana, mežu atjaunošana, atmežošanas un mežu degradācijas novēršana trešās valstīs, ja šajā sakarā tiek izveidota starptautiski atzīta sistēma;
- h) vajadzība izstrādāt ► **M9** Savienības ◀ papildu politikas virzienus un pasākumus, ievērojot ► **M9** Savienības ◀ un dalībvalstu saistības attiecībā uz siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisiju samazināšanu.

2. Pamatojoties uz 1. punktā minēto ziņojumu, Komisija vajadzības gadījumā iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei likumdošanas priekšlikumu, lai saskaņā ar 1. punktu grozītu šo direktīvu, paredzot grozošās direktīvas stāšanos spēkā tad, kad ► **M9** Savienība ◀ apstiprina starptautisko vienošanos par klimata pārmaiņām, un ņemot vērā emisiju samazināšanas saistības, ko paredz minētā vienošanās.

Priekšlikuma pamatā ir pārredzamības, ekonomiskās efektivitātes un izmaksu lietderības principi, kā arī dalībvalstu saistību taisnīga un solidāra sadale.

3. Priekšlikums ļauj operatoriem vajadzības gadījumā papildus šajā direktīvā paredzētajiem kredītiem izmantot SES, ESV vai citus apstiprinātus kredītus no trešām valstīm, kuras ir ratificējušas starptautisko vienošanos par klimata pārmaiņām.

4. Vajadzības gadījumā priekšlikumā iekļauj arī citus nepieciešamos pasākumus, lai palīdzētu sasniegt obligāto samazinājumu atbilstīgi 1. punktam pārredzamā, līdzsvarotā un taisnīgā veidā, un jo īpaši iekļauj īstenošanas pasākumus, lai paredzētu, ka ► **M9** ES ETS ◀ iesaistījušies operatori var izmantot citus projektu kredītus līdztekus tiem, kas minēti 11.a panta 2. līdz 5. punktā, vai ka šādi operatori vajadzības gadījumā var izmantot citus mehānismus, kas izveidoti saskaņā ar starptautisko vienošanos par klimata pārmaiņām.

5. Priekšlikumā iekļauj atbilstīgus pārejas un apturēšanas pasākumus, kuri jāveic, kamēr nav stājies spēkā starptautiskā vienošanās par klimata pārmaiņām.

▼ **M6**

28.a pants

▼ **M8**

Atkāpes, kas piemērojamas pirms ICAO globālā tirgus pasākuma īstenošanas

▼ **M6**

1. Atkāpjoties no 12. panta 2.a punkta, 14. panta 3. punkta un 16. panta, dalībvalstis uzskata, ka minētajos noteikumos paredzētās prasības ir izpildītas un neveic nekādas darbības pret gaisakuģu operatoriem:

▼ **M8**

a) attiecībā uz visām emisijām, kuras rodas lidojumos uz lidlaukiem, kas atrodas valstīs ārpus EEZ, un no tiem, katrā kalendārajā gadā no 2013. gada 1. janvāra līdz 2023. gada 31. decembrim, ievērojot 28.b pantā minēto pārskatīšanu;

▼ M8

b) attiecībā uz visām emisijām, kuras rodas lidojumos starp lidlauku, kas atrodas tālākajos reģionos Līguma par Eiropas Savienības darbību 349. panta nozīmē, un lidlauku, kas atrodas citā EEZ reģionā, katrā kalendārajā gadā no 2013. gada 1. janvāra līdz 2023. gada 31. decembrim, ievērojot 28.b pantā minēto pārskatīšanu.

▼ M6

11.a, 12. un 14. panta nozīmē verificētās emisijas, kas radušās pirmajā daļā neminētos lidojumos, uzskata par gaisakuģa operatora verificētajām emisijām.

▼ M8

2. Atkāpjoties no 3.e un 3.f panta, gaisakuģu operatoriem, kas izmanto šā panta 1. punkta a) un b) apakšpunktā paredzētās atkāpes, ik gadu piešķir bezmaksas kvotas, kuru daudzums ir samazināts proporcionāli samazinātajam nododamo kvotu daudzumam, kā paredzēts minētajos apakšpunktos.

Atkāpjoties no 3.f panta 8. punkta, anulē kvotas, kas netiek piešķirtas no īpašās rezerves.

Sākot ar 2021. gada 1. janvāri, gaisakuģu operatoriem piešķirto kvotu daudzumam piemēro 9. pantā minēto lineāro koeficientu, ievērojot 28.b pantā minēto pārskatīšanu.

Attiecībā uz darbību laikposmā no 2017. gada 1. janvāra līdz 2023. gada 31. decembrim – dalībvalstis pirms 2018. gada 1. septembra publicē informāciju par to, cik daudz kvotu aviācijas nozarē ir piešķirts katram gaisakuģa operatoram.

▼ M6

3. Atkāpjoties no 3.d panta, dalībvalstis izsola aviācijas kvotu daudzumu, kas ir samazināts proporcionāli visu piešķirto kvotu samazinājumam.

▼ M8

4. Atkāpjoties no 3.d panta 3. punkta, kvotu daudzumu, kas katrai dalībvalstij jāizsola attiecībā uz laikposmu no 2013. gada 1. janvāra līdz 2023. gada 31. decembrim, samazina tā, lai tas atbilstu to uz dalībvalsti attiecināto aviācijas emisiju daļai, kas radušās lidojumos, kuriem nepiemēro šā panta 1. punkta a) un b) apakšpunktā paredzētās atkāpes.

▼ M6

5. Atkāpjoties no 3.g panta, gaisakuģu operatoriem neprasa iesniegt monitoringa plānus, ar ko paredz pasākumus par emisiju monitoringu un ziņošanu attiecībā uz lidojumiem, kuriem piemēro šā panta 1. punkta a) un b) apakšpunktā paredzēto atkāpi.

▼M8

6. Atkāpjoties no 3.g, 12., 15. un 18.a panta, ja gaisakuģa operatora kopējās gada emisijas ir mazākas par 25 000 tonnām CO₂ vai ja gaisakuģa operatora kopējās gada emisijas no lidojumiem, kas nav šā panta 1. punkta a) un b) apakšpunktā minētie lidojumi, ir mazākas par 3 000 tonnām CO₂, tā emisijas uzskata par verificētām emisijām, ja tās noteiktas, izmantojot mazo emitētāju rīku, kurš apstiprināts saskaņā ar Komisijas Regulu (ES) Nr. 606/2010⁽¹⁾ un kuru Eirokontrolle ir aizpildījusi ar datiem no sava ETS atbalsta mehānisma. Dalībvalstis var nekomerciāliem gaisakuģu operatoriem piemērot vienkāršotas procedūras, ja šādu procedūru nodrošinātā precizitāte nav mazāka par mazo emitētāju rīka nodrošināto precizitāti.

7. Šā panta 1. punktu valstīm, ar kurām ir panākta 25. vai 25.a pantā minētā vienošanās, piemēro tikai saskaņā ar šādas vienošanās noteikumiem.

28.b pants

Komisijas ziņojums un pārskats par ICAO globālā tirgus pasākuma īstenošanu

1. Komisija pirms 2019. gada 1. janvāra un regulāri pēc tam ziņo Eiropas Parlamentam un Padomei par progresu ICAO sarunās ar mērķi īstenot globālo tirgus pasākumu, kuru no 2021. gada paredzēts piemērot emisijām, jo īpaši par: i) attiecīgajiem ICAO instrumentiem, tostarp standartiem un ieteicamo praksi; ii) ICAO padomes apstiprinātajiem ieteikumiem attiecībā uz globālo tirgus pasākumu; iii) vispārēja reģistra izveidi; iv) iekšējiem pasākumiem, ko trešās valstis veikušas, lai īstenotu globālo tirgus pasākumu, kuru emisijām paredzēts piemērot no 2021. gada; v) ietekmi, ko izraisījušas trešo valstu atrunas; un vi) citām nozīmīgām starptautiskām norisēm un piemērojamiem instrumentiem.

Atbilstīgi UNFCCC globālajai izvēršanai Komisija ziņo arī par centieniem sasniegt aviācijas nozares ilgtermiņa mērķi līdz 2050. gadam uz pusi samazināt aviācijas radītās CO₂ emisijas salīdzinājumā ar 2005. gada līmeni.

2. Divpadsmit mēnešos pēc tam, kad ICAO ir pieņēmusi attiecīgos instrumentus, un pirms globālā tirgus pasākuma ieviešanas praksē Komisija Eiropas Parlamentam un Padomei iesniedz ziņojumu, kurā tā apsver veidus, kā minētos instrumentus īstenot Savienības tiesību aktos, pārskatot šo direktīvu. Komisija minētajā ziņojumā arī apskata noteikumus, kas attiecīgos gadījumos ir piemērojami lidojumiem EEZ. Tā arī izvērtē globālā tirgus pasākuma vērienīgumu un tā vispārējo vides integritāti, tostarp to, cik vērienīgs kopumā ir šis pasākums salīdzinājumā

⁽¹⁾ Komisijas Regula (ES) Nr. 606/2010 (2010. gada 9. jūlijs), ar ko apstiprina Eiropas Aeronavigācijas drošības organizācijas (Eurocontrol) izstrādātu vienkāršotu instrumentu degvielas patēriņa aplēsēm konkrētiem gaisa kuģu ekspluatantiem, kas ir mazie emitētāji (OV L 175, 10.7.2010., 25. lpp.).

▼ M8

ar mērķiem, kas noteikti saskaņā ar Parīzes nolīgumu, kāds ir līdzdalības līmenis, cik lielā mērā pasākums ir izpildāms, cik pārredzams tas ir, kādas ir sankcijas par neatbilstību, kādā veidā ņem vērā sabiedrības viedokli, cik kvalitatīvas ir izlīdzināšanas kompensācijas, kāds ir emisiju monitorings, ziņošana un verifikācija, kādi ir reģistri, atbildība par uzskaiti, kā arī noteikumi par biodegvielu izmantošanu. Turklāt ziņojumā apsver, vai ir jāpārstrādā saskaņā ar 28.c panta 2. punktu pieņemtie noteikumi.

3. Komisija šā panta 2. punktā minētajam ziņojumam attiecīgā gadījumā pievieno Eiropas Parlamentam un Padomei adresētus priekšlikumus grozīt, svītrot, pagarināt vai aizstāt 28.a pantā paredzētās atkāpes, kas atbilst Savienības saistībām līdz 2030. gadam panākt siltumnīcefekta gāzu emisijas samazinājumu visas tautsaimniecības mērogā, lai saglabātu klimata jomā īstenotās Savienības rīcības vides integritāti un efektivitāti.

▼ M9*28.c pants***Noteikumi par monitoringu, ziņošanu un verifikāciju globālā tirgus pasākuma vajadzībām**

Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 23. pantu, lai papildinātu šo direktīvu attiecībā uz emisiju monitoringu, ziņošanu un verifikāciju ICAO globālā tirgus pasākuma īstenošanas vajadzībām visos maršrutos, uz kuriem tas attiecas. Minēto deleģēto aktu pamatā ir attiecīgie ICAO pieņemtie instrumenti, ar tiem novērš jebkādas konkurences izkropļojumus, un tie ir saskaņā ar principiem, kas ietverti 14. panta 1. punktā minētajos aktos, un nodrošina, ka iesniegtie ziņojumi par emisijām tiek pārbaudīti saskaņā ar 15. pantā paredzētajām pārbaudes principiem un kritērijiem.

▼ M4*29. pants***Ziņojums, lai nodrošinātu oglekļa tirgus labāku darbību**

Ja, pamatojoties uz 10. panta 5. punktā minētajiem regulārajiem ziņojumiem par oglekļa tirgu, Komisijai ir pierādījumi, ka oglekļa tirgus nedarbojas pienācīgi, tā iesniedz ziņojumu Eiropas Parlamentam un Padomei. Ziņojumam vajadzības gadījumā var pievienot priekšlikumus nolūkā palielināt oglekļa tirgus pārredzamību un ierosināt pasākumus, lai uzlabotu tā darbību.

*29.a pants***Pasākumi gadījumā, ja cenu svārstības ir pārmērīgas**

1. Ja ilgāk par sešiem secīgiem mēnešiem kvotu cena Eiropas oglekļa tirgū ir vairāk nekā trīs reizes augstāka par vidējo kvotu cenu divos iepriekšējos gados, Komisija nekavējoties sasauc saskaņā ar Lēmuma Nr. 280/2004/EK 9. pantu izveidotās komitejas sanāksmi.

▼ **M4**

2. Ja 1. punktā minētās cenu izmaiņas neatbilst mainīgajiem tirgus pamatprincipiem, ņemot vērā cenu izmaiņu pakāpi, var piemērot kādu no šādiem pasākumiem:

- a) pasākumu, ar kuru dalībvalstīm ļauj izsolē piedāvāt daļu no kvotu daudzuma;
- b) pasākumu, ar kuru atļauj dalībvalstīm piedāvāt izsolē līdz 25 % no kvotām, kas joprojām ir jauno iekārtu rezervē.

Šos pasākumus pieņem saskaņā ar 23. panta 4. punktā minēto vadības procedūru.

3. Pasākumā vislielākā mērā ievēro ziņojumus, ko Komisija iesniegusi Eiropas Parlamentam un Padomei saskaņā ar 29. pantu, kā arī dalībvalstu sniegto citu atbilstīgo informāciju.

4. Kārtību, kādā piemēro šos noteikumus, paredz 10. panta 4. punktā minētajos ► **M9** aktos ◀.

▼ **M9***30. pants*

Pārskatīšana atkarībā no Parīzes nolīguma īstenošanas norises un CO₂ tirgu attīstības citās lielajās ekonomikās

1. Šo direktīvu pastāvīgi pārskata atkarībā no starptautiskajām norisēm un centieniem, ko veic, lai sasniegtu Parīzes nolīguma ilgtermiņa mērķus.

2. Šīs direktīvas 10.a un 10.b pantā minētos pasākumus dažu tādu energoietilpīgu nozaru atbalstam, ko var skart oglekļa emisiju pārvirze, arī pastāvīgi pārskata atkarībā no klimata politikas pasākumiem citās lielajās ekonomikās. Šajā sakarā Komisija arī apsver, vai būtu vēl vairāk jāsasakaņo pasākumi saistībā ar netiešo izmaksu kompensēšanu.

3. Komisija ziņo Eiropas Parlamentam un Padomei saistībā ar katru globālo izvērtējumu, par ko panākta vienošanās Parīzes nolīgumā, jo īpaši par nepieciešamību pēc papildu Savienības politikas un pasākumiem, lai gūtu nepieciešamos siltumnīcas efektu izraisošo gāzu samazinājumus no Savienības un tās dalībvalstu puses, tostarp attiecībā uz 9. pantā minēto lineāro koeficientu. Komisija var Eiropas Parlamentam un Padomei iesniegt priekšlikumu attiecīga gadījumā grozīt šo direktīvu.

4. Komisija pirms 2020. gada 1. janvāra iesniedz atjauninātu analīzi par aviācijas ietekmi, kas nav saistīta ar CO₂ emisijām, un šai analīzei vajadzības gadījumā pievieno priekšlikumu par to, kā labāk novērst minēto ietekmi.

▼M2

V NODAĻA

NOBEIGUMA NOTEIKUMI

▼B*31. pants***Īstenošana**

1. Dalībvalstīs stājas spēkā normatīvi un administratīvi akti, kas vajadzīgi, lai, vēlākais, līdz 2003. gada 31. decembrim nodrošinātu atbilstību šai direktīvai. Dalībvalstis par to tūlīt informē Komisiju. Komisija ziņo citām dalībvalstīm par šiem normatīviem un administratīviem aktiem.

Kad dalībvalstis pieņem šos pasākumus, tajos ietver atsauci uz šo direktīvu, vai šādu atsauci pievieno to oficiālai publikācijai. Dalībvalstis nosaka paņēmienus, kā izdarāmas šādas atsauces.

2. Dalībvalstis paziņo Komisijai savu tiesību aktu noteikumus, ko tās pieņem jomā, uz kuru attiecas šī direktīva. Komisija par to informē pārējās dalībvalstis.

*32. pants***Stāšanās spēkā**

Šī direktīva stājas spēkā dienā, kad to publicē *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

*33. pants***Adresāti**

Šī direktīva ir adresēta dalībvalstīm.

▼ **M4***I PIELIKUMS***DARBĪBU KATEGORIJAS, UZ KO ATTIECAS ŠĪ DIREKTĪVA**

1. Šī direktīva neattiecas uz iekārtām vai iekārtu daļām, ko izmanto pētniecībā, jaunu produktu izstrādei un testēšanai, un uz iekārtām, kurās izmanto tikai biomasu.
2. Šādas robežvērtības parasti attiecas uz ražošanas jaudu vai produkciju. Ja vairākas darbības, kuras klasificētas vienā un tajā pašā kategorijā, tiek veiktas tajā pašā iekārtā, šādu darbību jaudas tiek summētas.
3. Nosakot iekārtas kopējo nominālo siltumspēju, lai izlemtu par tās iekļaušanu ► **M9** ES ETS ◀, visu to tehnisko vienību nominālā siltumspēja, kuras ir tās daļa un kurās šajā iekārtā tiek sadedzināts kurināmais, tiek summēta. Šīs vienības var būt arī visu veidu katli, degkamas, turbīnas, sildītāji, kurtuves, sadedzināšanas iekārtas, apdedzināšanas krāsnis, citu veidu krāsnis, ceplī, žāvētāji, dzinēji, kurināmā elementi, ķīmiskie sadedzināšanas un CO₂ uztveršanas bloki (CLC), degļi un termiskās vai katalītiskās pēcsadedzināšanas iekārtas. Šajā aprēķinā neņem vērā vienības ar nominālo siltumspēju, kuras mazāka par 3 MW, un vienības, kurās izmanto vienīgi biomasu. "Vienīgi biomasu izmantojošas vienības" ir vienības, kuras izmanto fosilo kurināmo tikai laikā, kad vienība darbu sāk un beidz.
4. Ja vienībā veic darbību, kurai robežvērtība nav izteikta kā kopējā nominālā siltumspēja, šīs darbības robežvērtībai, pieņemot lēmumu par iekārtas iekļaušanu ► **M9** ES ETS ◀, jāpiešķir prioritāte.
5. Ja kādas šajā pielikumā minētās darbības jaudas robežvērtība kādā iekārtā tiek pārsniegta, visas vienības, kurās tiek sadedzināts kurināmais, izņemot vienības bīstamo atkritumu vai sadzīves atkritumu sadedzināšanai, tiek iekļautas siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisiju atļaujā.
6. No 2012. gada 1. janvāra iekļauj visus lidojumus uz lidlauku vai no lidlauka, kas atrodas tādas dalībvalsts teritorijā, uz ko attiecas Līgums.

Darbības	Siltumnīcas efektu izraisošās gāzes
Kurināmā sadedzināšana iekārtās ar kopējo nominālo siltumspēju, kas pārsniedz 20 MW (izņemot iekārtas bīstamo atkritumu vai sadzīves atkritumu sadedzināšanai)	Oglekļa dioksīds
Minerāleļļu rafinēšana	Oglekļa dioksīds
Koksa ražošana	Oglekļa dioksīds
Metāla rūdas (tostarp sēra rūdas) apdedzināšana vai saķepināšana, tostarp granulēšana	Oglekļa dioksīds
Čuguna vai tērauda ražošana (primārā vai sekundārā), tostarp izmantojot nepārtraukto liešanu, kopējai jaudai pārsniedzot 2,5 tonnas stundā	Oglekļa dioksīds
Melno metālu (tostarp ferosakausējumu) ražošana vai pārstrāde, kurā tiek izmantotas sadedzināšanas vienības, kuru kopējā nominālā siltumspēja ir lielāka par 20 MW. Pārstrādē cita starpā tiek izmantoti velmēšanas stāvi, tvaika pārkarsētāji, atļaidināšanas krāsnis, kaltuvju, lietuvju, pārklājumu un kodināšanas iekārtas	Oglekļa dioksīds

▼ **M4**

Darbības	Siltumnīcas efektu izraisošās gāzes
Primārā alumīnija ražošana	Oglekļa dioksīds un perfluorogļūdeņraži
Sekundārā alumīnija ražošana, kurā tiek izmantotas sadedzināšanas vienības, kuru kopējā nominālā siltumspēja ir lielāka par 20 MW	Oglekļa dioksīds
Krāsaino metālu ražošana vai pārstrāde, tostarp sakausējumu ražošana, rafinēšana, liešana u. c., kurā izmantojamo sadedzināšanas vienību kopējā nominālā siltumspēja (tostarp kurināmo siltumspēja, kurus izmanto kā reducējošus aģentus) ir lielāka par 20 MW	Oglekļa dioksīds
Cementa klinkera ražošana rotācijas krāsnīs ar ražošanas jaudu, kura lielāka par 500 tonnām dienā, vai citu veidu krāsnīs, kuru jauda ir lielāka par 50 tonnām dienā	Oglekļa dioksīds
Kaļķu ražošana, kā arī dolomīta vai magnēzīta apdedzināšana rotācijas krāsnīs vai citu veidu krāsnīs, kuru jauda ir lielāka par 50 tonnām dienā	Oglekļa dioksīds
Stikla, tostarp stikla šķiedras, ražošana iekārtās ar kausēšanas jaudu, kas pārsniedz 20 tonnas dienā	Oglekļa dioksīds
Apdedzinātu keramikas izstrādājumu ražošana, jo īpaši kārniņu, ķieģeļu, ugunsizturīgo ķieģeļu, flīžu, keramikas vai porcelāna ražošana ar jaudu virs 75 tonnām dienā	Oglekļa dioksīds
Minerālvates izolācijas materiālu ražošana, izmantojot stiklu, akmeni vai izdedžus, ar kausēšanas jaudu virs 20 tonnām dienā	Oglekļa dioksīds
Ģipša žāvēšana vai apdedzināšana vai ģipškartona sausā apmetuma plātņu un citu ģipša izstrādājumu ražošana, kur izmantojamo sadedzināšanas vienību kopējā nominālā siltumspēja ir lielāka par 20 MW	Oglekļa dioksīds
Celulozes ražošana no koksnes vai citiem šķiedrainiem materiāliem	Oglekļa dioksīds
Papīra vai kartona ražošana, ražošanas jaudai pārsniedzot 20 tonnas dienā	Oglekļa dioksīds
Kvēpu ražošana, karbonizējot tādus organiskās vielas saturošus materiālus kā nafta, gudrons, krekinga un pārtvaices atlikumus, kurā izmantojamo sadedzināšanas vienību kopējā nominālā siltumspēja ir lielāka par 20 MW	Oglekļa dioksīds
Slāpekļskābes ražošana	Oglekļa dioksīds un slāpekļa oksīds
Adipīnskābes ražošana	Oglekļa dioksīds un slāpekļa oksīds

▼ M4

Darbības	Siltumnīcas efektu izraisošās gāzes
Glioksāla un glioksālskābes ražošana	Oglekļa dioksīds un slāpekļa oksīds
Amonjaka ražošana	Oglekļa dioksīds
Organisko ķīmisko vielu lielapjoma ražošana krekinga, reforminga, daļējas vai pilnīgas oksidēšanas vai līdzīgos procesos ar ražošanas jaudu, kas pārsniedz 100 tonnas dienā	Oglekļa dioksīds
Ūdeņraža (H ₂) un sintēzes gāzes ražošana reforminga vai daļējas oksidēšanas procesā ar ražošanas jaudu, kas pārsniedz 25 tonnas dienā	Oglekļa dioksīds
Nātrija karbonāta (Na ₂ CO ₃) un nātrija bikarbonāta (NaHCO ₃) ražošana	Oglekļa dioksīds
Siltumnīcas efektu izraisošo gāzu uztveršana no iekārtām, uz kurām attiecas šī direktīva, lai tās transportētu un uzglabātu ģeoloģiskās uzglabāšanas krātuvēs, kas atļautas saskaņā ar Direktīvu 2009/31/EK	Oglekļa dioksīds
Siltumnīcas efektu izraisošo gāzu transportēšana pa cauruļvadiem uz ģeoloģiskās uzglabāšanas krātuvēm, kas atļautas saskaņā ar Direktīvu 2009/31/EK	Oglekļa dioksīds
Siltumnīcas efektu izraisošo gāzu ģeoloģiska uzglabāšana krātuvēs, kas atļautas saskaņā ar Direktīvu 2009/31/EK	Oglekļa dioksīds
Aviācija	Oglekļa dioksīds
Lidojumi no lidlauka vai uz lidlauku, kas atrodas tādas dalībvalsts teritorijā, uz kuru attiecas Līgums.	
Pie šīs darbības nepieder:	
a) lidojumi, ko veic vienīgi valstu, kuras nav Eiropas Savienības dalībvalstis, valdošo monarhu un viņu tuvāko radnieku, valstu vadītāju, valdību vadītāju un valdību ministru pārvadāšanai oficiālos komandējumos, ja tas ir pamatots ar atbilstīgu statusa norādi lidojumu plānā;	
b) militāri lidojumi ar militārām lidmašīnām, kā arī muitas un policijas veikti lidojumi;	
c) lidojumi, kas saistīti ar meklēšanas un glābšanas darbībām, ugunsdzēsības lidojumi, lidojumi, ko veic humāniem mērķiem, un ātrās medicīniskās palīdzības lidojumi, ko atļāvuši attiecīga kompetentā iestāde;	
d) visi lidojumi, ko veic vienīgi saskaņā ar vizuālo lidojumu noteikumiem, kā paredzēts Čikāgas konvencijas 2. pielikumā;	
e) lidojumi, kas beidzas lidlaukā, kurā gaisakuģis ir sācis lidojumu un attiecīgā lidojuma laikā nav nosēdies;	

▼ **M4**

Darbības	Siltumnīcas efektu izraisošās gāzes
<p>f) mācību lidojumi, kurus veic vienīgi nolūkā iegūt licenci vai konkrētu kategoriju, kuros piedalās tikai pilota kabīnes apkalpe, ja tas ir pamatots ar atbilstīgu piezīmi lidojumu plānā un ja lidojums nav pasažieru un/vai kravas pārvadāšanas pakalpojums, gaisakuģu pārlidojums vai gaisakuģu nogāde;</p> <p>g) lidojumi, ko veic vienīgi tādēļ, lai veiktu zinātniskus pētījumus vai pārbaudītu, testētu vai sertificētu gaisakuģi vai tā iekārtas neatkarīgi no tā, vai attiecīgās iekārtas izmanto lidojumā vai uz zemes;</p> <p>h) lidojumi, ko veic ar gaisakuģiem, kuru sertificētā maksimālā pacelšanās masa ir mazāka par 5 700 kg;</p> <p>i) lidojumi, ko veic, pamatojoties uz sabiedrisko pakalpojumu sniegšanas pienākumiem, kuri noteikti saskaņā ar Regulu (EEK) Nr. 2408/92 attiecībā uz maršrutiem tālākajos reģionos, kā noteikts Līguma 299. panta 2. punktā, vai uz maršrutiem, kur piedāvātā kapacitāte nepārsniedz 30 000 sēdvietu gadā;</p> <p>j) lidojumi, uz kuriem attiekto šī darbība, ja nebūtu šā punkta, un kurus veic komerciāls gaisa transporta operators, kas vai nu:</p> <ul style="list-style-type: none"> — trijos secīgos četru mēnešu laikposmos veic mazāk par 243 lidojumiem laikposmā; vai — veic lidojumus, kuru ikgadējās kopējās oglekļa dioksīda emisijas nepārsniedz 10 000 tonnu gadā. <p>► M11 No šīs direktīvas piemērošanas jomas l) un m) punktā minētos lidojumus vai lidojumus, ko veic vienīgi dalībvalstu valdošo monarhu un viņu tuvāko radnieku, valstu vadītāju, valdību vadītāju un valdību ministru pārvadāšanai oficiālos komandējumos, uz šā punkta pamata izslēgt nedrīkst; ◀</p> <p>► M11 k) no 2013. gada 1. janvāra līdz 2030. gada 31. decembrim lidojumi, uz kuriem šī darbība attiekto, ja šā punkta nebūtu, un kurus veic nekomerciāls gaisakuģa operators, kas veic lidojumus, kuru kopējās gada emisijas ir mazākas nekā 1 000 tonnas gadā (ieskaitot emisijas, ko rada l) un m) punktā minētie lidojumi); ◀</p> <p>► M10 l) lidojumi no lidlaukiem, kas atrodas Šveicē, uz lidlaukiem EEZ; ◀</p> <p>► M11 m) lidojumi no lidlaukiem, kas atrodas Apvienotajā Karalistē, uz lidlaukiem EEZ. ◀</p>	

▼B

II PIELIKUMS

**SILTUMNĪCAS EFEKTU IZRAISOŠĀS GĀZES, KAS MINĒTAS 3. UN
30. PANTĀ**

Oglekļa dioksīds (CO₂)

Metāns (CH₄)

Slāpekļa oksīds (N₂O)

Fluorogļūdeņraži (HFC)

Perfluorogļūdeņraži (PFC)

Sēra heksafluorīds (SF₆)

▼ M4*II.a PIELIKUMS*

Dalībvalstīm izolāmo kvotu procentuālā apjoma palielināšana saskaņā ar 10. panta 2. punkta a) apakšpunktu ► M9 Savienības ◀ solidaritātes un izaugsmes labad, lai samazinātu emisijas un pielāgotos klimata pārmaiņu ietekmei

Dalībvalsts daļa

▼ M9

_____

▼ M4

Bulgārija	53 %
Čehija	31 %
Igaunija	42 %
Grieķija	17 %
Spānija	13 %

▼ A1

Horvātija	26 %
-----------	------

▼ M9

_____

▼ M4

Kipra	20 %
Latvija	56 %
Lietuva	46 %

▼ M9

_____

▼ M4

Ungārija	28 %
Malta	23 %
Polija	39 %
Portugāle	16 %
Rumānija	53 %
Slovēnija	20 %
Slovākija	41 %

▼ M9

_____

▼ **M9***II.b PIELIKUMS***MODERNIZĀCIJAS FONDA LĪDZEKĻU SADALĪJUMS LĪDZ 2030.
GADA 31. DECEMBRIM**

	Modernizācijas fonda līdzekļu daļa
Bulgārija	5,84 %
Čehijas Republika	15,59 %
Igaunija	2,78 %
Horvātija	3,14 %
Latvija	1,44 %
Lietuva	2,57 %
Ungārija	7,12 %
Polija	43,41 %
Rumānija	11,98 %
Slovākija	6,13 %

▼ **M4**

▼ B*IV PIELIKUMS***14. PANTA 1. PUNKTĀ MINĒTĀ MONITORINGA UN ZIŅOŠANAS PRINCIPI****▼ M2****A DAĻA – Stacionāru iekārtu radītu emisiju pārraudzība un ziņojumi par to****▼ B****Oglekļa dioksīda emisijas monitorings**

Emisiju veic monitoringu vai nu pēc aprēķiniem, vai mērījumiem.

Aprēķināšana

Emisiju aprēķina pēc formulas:

darbības dati × emisijas koeficients × oksidācijas koeficients

Attiecībā uz darbības datiem (patērētais kurināmais, ražošanas tempi u.tml.) veic monitoringu, pamatojoties uz piegādes datiem vai aprēķiniem.

Aprēķiniem izmanto apstiprinātos emisijas koeficientus. Visiem kurināmajiem ir piemērojami katrai darbībai raksturīgie emisijas koeficienti. Standartkoeficienti ir piemērojami visiem kurināmajiem, izņemot nekomerciālus kurināmos (atkritumus, piemēram, riepās un rūpniecisko procesu gāzes). Slāņu specifiskie standartkoeficienti ogleklim un ES raksturīgie jeb ražotājvalsts raksturīgie standartkoeficienti dabasgāzei vēl ir jāizstrādā. Klimata pārmaiņu starpvaldības padomes (IPCC) standartlīmeņi ir piemērojami naftas pārstrādes produktiem. Pieņem, ka biomasas emisijas koeficients ir vienāds ar nulli.

Ja emisijas koeficientā nav ņemts vērā tas, ka daļa no oglekļa paliek neoksidēta, tad papildus vēl ir jāizmanto oksidācijas koeficients. Ja darbībai raksturīgie emisijas koeficienti ir aprēķināti un tajos ņemta vērā oksidācija, tad oksidācijas koeficients nav jālieto.

Lieto oksidācijas standartkoeficientus, kas izstrādāti saskaņā ar Direktīvu 96/61/EK, izņemot gadījumu, kad operators var pierādīt, ka darbībai raksturīgie koeficienti ir precīzāki.

Katrai darbībai, katrai iekārtai un katram kurināmajam ir jāveic atsevišķs aprēķins.

Mērījumi

Emisijas mērījumiem izmanto standartizētas vai vispāratzītas metodes, un tos apstiprina ar emisiju aprēķiniem.

Citu siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas monitorings**▼ M9**

Izmanto standartizētas vai vispāratzītas metodes, kuras izstrādājusi Komisija sadarbībā ar visām ieinteresētajām personām un kuras pieņemtas saskaņā ar 14. panta 1. punktu.

▼ B**Ziņošana par emisiju**

Katrs operators ziņojumā par iekārtu iekļauj šādu informāciju:

A. Iekārtas identifikācijas datus:

- iekārtas nosaukumu,
- iekārtas adresi, norādot pasta kodu un valsti,
- to I pielikumā minēto darbību tipu un skaitu, kādas veic ar iekārtu,

▼ B

- kontaktpersonas adresi, telefonu, faksu un e-pasta adresi, un
  - iekārtas īpašnieka un jebkuras mātessabiedrības vārdu vai nosaukumu.
- B. Par visām I pielikuma darbībām, kuras veic objektā un kurām aprēķina emisiju, norāda šādus datus:
- darbības datus,
  - emisijas koeficientus,
  - oksidācijas koeficientus,
  - kopējo emisiju, un
  - kļūdas iespējamību.
- C. Par visām I pielikuma darbībām, kuras veic objektā un kurām mēra emisiju, norāda šādus datus:
- kopējo emisiju,
  - informāciju par mērīšanas metožu uzticamību, un
  - kļūdas iespējamību.
- D. Ziņojumā par emisiju no sadedzināšanas darbībām ietver arī oksidācijas koeficientu, ja vien oksidācija nav jau ņemta vērā, izstrādājot darbībai raksturīgo emisijas koeficientu.

Dalībvalstis veic pasākumus, lai koordinētu ziņošanas prasības ar jau esošām līdzīgām prasībām, lai atvieglotu uzņēmumam ziņojuma sagatavošanas procesu.

▼ M2**B DAĻA – Aviācijas darbībās radīto emisiju pārraudzība un ziņojumi par to****Oglekļa dioksīda emisiju pārraudzība**

Emisijas pārrauga, izmantojot aprēķinus. Emisijas aprēķina pēc formulas:

degvielas patēriņš × emisiju koeficients.

Degvielas patēriņā ieskaita arī degvielu, ko patērējusi jaudas palīgiekārta. Ja iespējams, izmanto katra lidojuma faktisko degvielas patēriņu, un to aprēķina, izmantojot šādu formulu:

degvielas daudzums gaisakuģa degvielas tvertnēs, kad ir iepildīta visa lidojuma degviela, mīnus degvielas daudzums gaisakuģa degvielas tvertnēs, kad ir uzpildīta visa nākamajam lidojumam vajadzīgā degviela, plus attiecīgais šim nākamajam lidojumam vajadzīgais uzpildāmās degvielas daudzums.

Ja nav pieejami dati par faktisko degvielas patēriņu, tad degvielas patēriņa aprēķināšanai izmanto standartizētu pakāpju metodi un aprēķinu veic, pamatojoties uz labāko pieejamo informāciju.

Izmanto *IPCC* emisiju standarta koeficientus, kas ietverti *IPCC* 2006. gada Saraksta pamatnostādņēs vai šo pamatnostādņu turpmākos atjauninājumos, ja vien precīzāki nav uz konkrēto darbību īpaši attiecināti emisiju koeficienti, ko noteikušas neatkarīgas akreditētas laboratorijas, izmantojot apstiprinātas analītiskās metodes. Emisiju koeficients biomasai ir nulle.

Par katru lidojumu un katru degvielu veic atsevišķus aprēķinus.

▼ **M2****Ziņojumi par emisijām**

Katrs gaisakuģa operators ziņojumā, ko iesniedz saskaņā ar 14. panta 3. punktu, ietver šādu informāciju:

A. Gaisakuģa operatora identifikācijas dati, tostarp:

- gaisakuģa operatora nosaukums,
- administrējošā dalībvalsts,
- adrese, tostarp pasta indekss un valsts, kā arī kontaktadrese administrējošajā dalībvalstī, ja adrese atšķiras,
- gaisakuģu reģistrācijas numuri un gaisakuģu tipi, ko izmanto laikā, uz kuru attiecas ziņojums, lai veiktu I pielikumā uzskaitītās aviācijas darbības, kuras attiecas uz konkrēto gaisakuģa operatoru,
- gaisakuģa operatora apliecības un darbības licences numurs un izdevējies-tāde, saskaņā ar ko ir veiktas I pielikumā uzskaitītās aviācijas darbības, kuras attiecas uz konkrēto gaisakuģa operatoru,
- kontaktpersonas adrese, tālruna numurs, faksa numurs un e-pasta adrese un
- gaisakuģa īpašnieka nosaukums.

B. Katra tipa degvielai, kam aprēķināts emisiju apjoms, norāda šādus datus:

- degvielas patēriņš,
- emisiju koeficients,
- emisiju kopējais daudzums no visiem lidojumiem, kas veikti attiecīgā ziņojuma laikposmā un uz ko attiecas konkrētā gaisakuģa operatora veiktās I pielikumā uzskaitītās aviācijas darbības,
- emisiju kopējais daudzums no:
  - visiem lidojumiem, kas veikti attiecīgā ziņojuma laikposmā un uz ko attiecas konkrētā gaisakuģa operatora veiktās I pielikumā uzskaitītās aviācijas darbības, un kas veikti no lidlauka kādas dalībvalsts teritorijā uz lidlauku tās pašas dalībvalsts teritorijā,
  - visiem citiem lidojumiem, kas veikti attiecīgā ziņojuma laikposmā un uz ko attiecas konkrētā gaisakuģa operatora veiktās I pielikumā uzskaitītās aviācijas darbības,
- emisiju kopējais daudzums no visiem lidojumiem, kas veikti attiecīgā ziņojuma laikposmā un uz ko attiecas konkrētā gaisakuģa operatora veiktās I pielikumā uzskaitītās aviācijas darbības, un kuras:
  - ir sāktas katrā dalībvalstī un
  - ir beigtas katrā dalībvalstī no kādas trešās valsts,
- nenoteiktība.

Tonnkilometru datu pārraudzība saskaņā ar 3.e pantu un 3.f pantu

Lai pieteiktos kvotu sadalei saskaņā ar 3.e panta 1. punktu vai 3.f panta 2. punktu, aviācijas darbību apjomu aprēķina tonnkilometros, izmantojot šādu formulu:

tonnkilometri = attālums × kravas masa,

kur:

“attālums” ir lielā loka attālums starp izlidošanas lidlauku un ielidošanas lidlauku, pie kā pieskaita fiksētu papildu koeficientu – 95 km; un

▼ **M2**

“kravas masa” ir pārvadātās kravas, pasta un pasažieru kopējā masa.

Lai aprēķinātu kravas masu:

- pasažieru skaits ir personu skaits gaisakuģī, no kā atņemts apkalpes locekļu skaits,
- gaisakuģa operators var izvēlēties izmantot vai nu pasažieru un reģistrētās bagāžas faktisko masu, vai standartmasu, kas uzrādīta masas un līdzsvara dokumentācijā attiecīgajiem lidojumiem, vai arī standarta vērtību – 100 kg vienam pasažierim un viņa reģistrētajai bagāžai.

Ziņošana par tonnkilometru datiem saskaņā ar 3.e pantu un 3.f pantu

Saskaņā ar 3.e panta 1. punktu vai 3.f panta 2. punktu katrs gaisakuģa operators pieteikumā ietver šādu informāciju:

A. Gaisakuģa operatora identifikācijas dati, tostarp:

- gaisakuģa operatora nosaukums,
- administrējošā dalībvalsts,
- adrese, t. i., pasta indekss un valsts, kā arī kontaktadrese administrējošajā dalībvalstī, ja adrese ir cita,
- gaisakuģu reģistrācijas numuri un gaisakuģu tipi, kas izmantoti gadā, uz ko attiecas ziņojums, veicot I pielikumā uzskaitītās aviācijas darbības, kuras attiecas uz konkrēto gaisakuģa operatoru,
- gaisakuģa operatora apliecības un darbības licences numurs un izdevējietāde, ar kuru saskaņā ir veiktas I pielikumā uzskaitītās aviācijas darbības, kas attiecas uz konkrēto gaisakuģa operatoru,
- kontaktpersonas adrese, tālruna numurs, faksa numurs un e-pasta adrese un
- gaisakuģa īpašnieka nosaukums.

B. Tonnkilometru dati:

- lidojumu skaits katrā lidlauku pāri,
- pasažierkilometru skaits katrā lidlauku pāri,
- tonnkilometru skaits katrā lidlauku pāri,
- metode, kas izvēlēta, lai aprēķinātu pasažieru un reģistrētās bagāžas masu,
- tonnkilometru kopskaits visos lidojumos, kas veikti attiecīgā ziņojuma gadā un kas pieder pie I pielikumā uzskaitītajām aviācijas darbībām, kuras attiecas uz konkrēto gaisakuģa operatoru.

▼ B*V PIELIKUMS***PĀRBAUDES KRITĒRIJI, KAS MINĒTI 15. PANTĀ****▼ M2****A DAĻA – Stacionāru iekārtu radīto emisiju pārbaude****▼ B****Vispārīgi principi**

1. Pārbaudes veic attiecībā uz emisijām no jebkuras I pielikumā minētās darbības.
2. Pārbaudes procesā ņem vērā ziņojumu atbilstoši 14. panta 3. punktam un monitoringa pasākumus iepriekšējā gada laikā. Ir jāpārbauda monitoringa sistēmu ticamība un precizitāte un iesniegtie dati un informācija par emisiju, jo īpaši:
  - a) iesniegtie darbības dati un attiecīgie mērījumi un aprēķini;
  - b) emisijas koeficientu izvēle un izmantošana;
  - c) kopējās emisijas noteikšanā veiktie aprēķini; un
  - d) ja izmantoti mērījumi, ir jāpamato mērīšanas metožu izvēle un lietošana.
3. Ziņojumus par emisiju var apstiprināt tikai tad, ja ticami dati un informācija ļauj noteikt emisiju ar augstu ticamības pakāpi. Šajā sakarībā operatoram ir jāparāda, ka:
  - a) iesniegtajos datos nav pretrunu;
  - b) datu apkopošana ir notikusi saskaņā ar zinātniskiem standartiem; un
  - c) iekārtas reģistri ir pilnīgi un konsekventi.
4. Pārbaudītājam ir jādod piekļuve jebkuram ražošanas objektam un jebkurai informācijai sakarā ar veicamo pārbaudi.
5. Pārbaudītājam ir jāņem vērā, vai iekārta ir reģistrēta Kopienas vides vadības un audita sistēmā (EMAS).

Metodoloģija**Stratēģiskā analīze**

6. Pārbaude ir jābalsta uz visu iekārtā veikto darbību stratēģisku analīzi. Pārbaudītājam jābūt zināšanām par visām darbībām un to nozīmību attiecībā uz emisiju.

Procesa analīze

7. Iesniegtās informācijas pārbaude, ja vajadzīgs, jāveic iekārtas atrašanās vietā. Pārbaudītājs izmanto pēkšņas pārbaudes, lai noteiktu iesniegto datu un informācijas ticamību.

Riska analīze

8. Pārbaudītājs pakļauj novērtēšanai visus iekārtas emisijas avotus, lai būtu iespējams veikt kopējo emisijas novērtējumu, pamatojoties uz katra emisijas avota datu ticamību.

▼B

9. Pamatojoties uz šo analīzi, pārbaudītājs uzskatāmi identificē avotus, kuru emisijas noteikšana saistīta ar paaugstinātu risku, un citus monitoringa un ziņošanas procedūras aspektus, kuru dēļ var notikt kļūdaina kopējās emisijas noteikšana. It īpaši tas attiecas uz emisijas koeficientu izvēli un aprēķiniem, kas nepieciešami, lai noteiktu emisijas līmeni no atsevišķiem avotiem. Īpaša uzmanība jāpievērš paaugstināta riska emisijas avotiem un minētajiem monitoringa procedūras aspektiem.
10. Pārbaudītājam jāņem vērā jebkuru efektīvo riska vadības metodi, ko izmanto operators, lai samazinātu kļūdas iespējamību.

Ziņojums

11. Pārbaudītājs gatavo ziņojumu par apstiprināšanas procesu un konstatē, vai ziņojums atbilstīgi 14. panta 3. punktam ir apmierinošs. Šajā ziņojumā aplūko visus jautājumus attiecībā uz paveikto darbu. Paziņot, ka ziņojums atbilstīgi 14. panta 3. punktam ir apmierinošs, var tad, ja pārbaudītājs atzīst, ka, nosakot kopējo emisiju, nav pieļautas būtiskas kļūdas.

Minimālās prasības attiecībā uz pārbaudītāja kompetenci

12. Pārbaudītājs ir neatkarīgs no operatora un veic savu darbu labi, profesionāli un pārzin:
  - a) šīs direktīvas noteikumus, kā arī visus standartus un metodiskās norādes, ko Komisija pieņēmusi atbilstoši 14. panta 1. punktam;
  - b) normatīvās un administratīvās prasības attiecībā uz pārbaudāmajām darbībām; un
  - c) visas informācijas sagatavošanu attiecībā uz katru emisijas avotu iekārtā, it īpaši, kas attiecas uz datu apkopošanu, mērīšanu, aprēķiniem un ziņošanu.

▼M2**B DAĻA – Aviācijas darbību radīto emisiju pārbaude**

13. Šajā pielikumā izklāstītos pamatprincipus un metodes piemēro, lai pārbaudītu ziņojumus par emisijām no lidojumiem, kas pieder pie I pielikumā uzskaitītajām aviācijas darbībām.

Šim nolūkam:

- a) 3. punktā ar atsauci uz operatoru saprot atsauci uz gaisakuģa operatoru un minētā punkta c) apakšpunktā ar atsauci uz iekārtu saprot atsauci uz gaisakuģi, kas izmantots, lai veiktu aviācijas darbības, uz kurām attiecas ziņojums;
- b) 5. punktā ar atsauci uz iekārtu saprot atsauci uz gaisakuģa operatoru;
- c) 6. punktā ar atsauci uz darbībām, kas veiktas iekārtā, saprot atsauci uz aviācijas darbībām, uz kurām attiecas ziņojums un kuras ir veicis gaisakuģa operators;
- d) 7. punktā ar atsauci uz iekārtas atrašanās vietu saprot atsauci uz vietām, ko izmanto gaisakuģa operators, lai veiktu aviācijas darbības, uz kurām attiecas ziņojums;
- e) 8. un 9. punktā ar atsaucēm uz emisiju avotiem iekārtās saprot atsauci uz gaisakuģi, par ko ir atbildīgs gaisakuģa operators; un
- f) 10. un 12. punktā ar atsaucēm uz operatoru saprot atsaucē uz gaisakuģa operatoru.

▼ M2**Papildu noteikumi par aviācijas emisiju ziņojumu pārbaudi**

14. Pārbaudītājs jo īpaši pārlicinās, vai:

- a) ir ņemti vērā visi lidojumi, kas pieder pie I pielikumā uzskaitītajām aviācijas darbībām. Veicot šo uzdevumu, pārbaudītājs izmanto informāciju no grafikiem un citu informāciju par gaisakuģa operatora veiktiem pārvadājumiem, arī informāciju, ko minētais operators lūdzis no *Eurocontrol*;
- b) informācija par kopējo degvielas patēriņu kopumā atbilst informācijai par gaisakuģim, kas veic aviācijas darbības, iegādāto vai kā citādi piegādāto degvielu.

Papildu noteikumi par to, kā pārbaudīt tonnkilometru datus, kas ir iesniegti saskaņā ar 3.e un 3.f pantu

15. Šajā pielikumā izklāstītos pamatprincipus un metodes, lai pārbaudītu ziņojumus par emisijām saskaņā ar 14. panta 3. punktu, vajadzības gadījumā piemēro arī, lai atbilstīgi pārbaudītu aviācijas tonnkilometru datus.
16. Pārbaudītājs jo īpaši pārlicinās, vai saskaņā ar 3.e panta 1. punktu un 3.f panta 2. punktu iesniegtajā gaisakuģa operatora pieteikumā ir ņemti vērā tikai lidojumi, kas ir faktiski notikuši un kas pieder pie I pielikumā uzskaitītajām aviācijas darbībām, par kurām ir atbildīgs gaisakuģa operators. Veicot šo uzdevumu, pārbaudītājs izmanto informāciju no grafikiem un citu informāciju par gaisakuģa operatora veiktiem pārvadājumiem, arī informāciju, ko minētais operators lūdzis no *Eurocontrol*. Turklāt pārbaudītājs pārlicinās, ka gaisakuģa operatora uzrādītā kravas masa atbilst pierakstiem par kravas masu, kurus attiecīgais gaisakuģa operators glabā drošības vajadzībām.